

บัญชีทะเบียนคัมภีร์โบราณ
วัดไก่อี๋ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก สำนักหอสมุดแห่งชาติ

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

สำรวจและอนุรักษ์เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

บัญชีทะเบียนคัมภีร์ใบลาน วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

พิมพ์ครั้งแรก สิงหาคม พุทธศักราช 2565

ลิขสิทธิ์ของสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.

บัญชีทะเบียนคัมภีร์ใบลาน วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร.-- กรุงเทพฯ :

สำนักหอสมุดแห่งชาติ, 2565.

68 หน้า.

1. ใบลาน -- บัญชีรายชื่อ. I. ชื่อเรื่อง.

011.31

ISBN 978-616-283-639-8

ที่ปรึกษา

พระครูวินัยปิฎก

(เจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ย)

อธิบดีกรมศิลปากร

(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

(นางสาววาสนา งามดวงใจ)

ผู้อำนวยการกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก

(นายทีปวัฒน์ วัชรศิริอมร)

บรรณาธิการ

นายวัฒนา พงษ์ชื่น

นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

คณะผู้จัดทำ

นายจุฑา ดิประโคน

นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

นายวินัย เภาแสน

นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

นายสันติ วงศ์จรูญลักษณ์

นักภาษาโบราณชำนาญการ

นายจามีกร ชูทรัพย์

นักภาษาโบราณปฏิบัติการ

ศิลปกรรม นางสาววิมลรัฐ บัวแก้ว

จัดพิมพ์โดย สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

พิมพ์ที่ J print ท่าพระจันทร์ เลขที่ 20 ซอยมหาธาตุ พระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0 2223 4368

ที่ระลึกในการอนุรักษ์เอกสารโบราณ ณ วัดไถ่เตี้ย กรุงเทพมหานคร

โดย กรมศิลปากร พุทธศักราช ๒๕๖๕

คำนำ

โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไก่อี๋ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการตาม
แผนนโยบายของกรมศิลปากร ที่เห็นความสำคัญและคุณค่าของมรดกภูมิปัญญาของบรรพชนที่ได้บันทึกสรรพ
วิทยาการต่างๆไว้ในเอกสารโบราณอันทรงคุณค่า ในรูปแบบของคัมภีร์ใบลาน หนังสือสมุดไทย และจารึก จึง
จำเป็นต้องมีการเก็บรักษาอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ เพื่อสืบสาน สร้างสรรค์ และต่อยอด จากอดีตสู่
ปัจจุบัน และอนาคต อย่างมั่นคงยั่งยืน โดยใช้ต้นทุนทางปัญญาเพิ่มคุณค่าเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง

วัดไก่อี๋ย มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน มีเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ใบลานที่เป็นสมบัติเดิม
ของวัดมาแต่แรกสืบต่อรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน ปรากฏให้เห็นคัมภีร์ใบลานที่สมบูรณ์และที่ชำรุดเสียหายอยู่
ปะปนกัน จากการสำรวจ อนุรักษ์ ทำทะเบียน และจัดเก็บ ได้ขึ้นทะเบียนคัมภีร์ใบลานมีตราประทับของวัด
ไก่อี๋ย จำนวนถึง ๔๑ มัด ๑๒๖ เลขที่ นับเป็นจำนวนผูกได้ ๖๕๓ ผูก อักษรที่พบได้แก่ อักษรขอม อักษรไทย
ภาษาที่พบได้แก่ภาษาบาลี ภาษาบาลี-ไทย และภาษาไทย

คัมภีร์ใบลานที่ขึ้นทะเบียนเป็นเอกสารโบราณวัดไก่อี๋ยจำนวนดังกล่าวนี้ มีคัมภีร์สำคัญและเป็น
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของวัดได้เป็นอย่างดี อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าวัดไก่อี๋ยมีประวัติความเป็นมาอย่าง
ยาวนานอย่างแท้จริงโดยอ้างอิงหลักฐานคัมภีร์ใบลานที่ปรากฏอายุการสร้างที่ระบุปีที่สร้าง อย่างน้อยทำให้
ทราบอายุคัมภีร์ที่มีอยู่ในวัดไก่อี๋ยว่าเป็นคัมภีร์เก่าเพียงใด และถ้าหากคัมภีร์ดังกล่าวถูกสร้างมาอยู่คู่กับวัดโดย
ไม่มีการเคลื่อนย้ายมาจากที่อื่น ย่อมได้ข้อสันนิษฐานอันเป็นไปได้ว่า วัดไก่อี๋ยมีอายุอย่างน้อยเทียบเท่าอายุ
คัมภีร์ด้วยเช่นกัน

บัญชีทะเบียนคัมภีร์ใบลานนี้ จึงเป็นหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการ สำหรับผู้ศึกษา วิจัย ด้านเอกสาร
โบราณ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบัญชีทะเบียนคัมภีร์ใบลานวัดไก่อี๋ยเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ตามสมควรแก่
ผู้สนใจโดยทั่วไป

(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ)

อธิบดีกรมศิลปากร

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

คำนำ	1
สารบัญ	2
คำชี้แจง	3
ลำดับความเป็นมา	3
ขั้นตอนการดำเนินงาน	5
แผนผังการลงทะเบียนคัมภีร์ใบลานวัดไก่อ๊ต	10
คัมภีร์ใบลานวัดไก่อ๊ตที่จารระบุปีที่สร้าง	12
การจัดเรียงคัมภีร์ใบลานเข้าสู่พระธรรม	13
สรุปผลการดำเนินงาน	13
ประวัติวัดไก่อ๊ต	14
ทะเบียนคัมภีร์ใบลาน	21
คัมภีร์ใบลานวัดไก่อ๊ต วกต.27/ค/1	45
องค์ความรู้เอกสารโบราณ	46
คัมภีร์ใบลาน	46
หนังสือสมุดไทย	51
ประมวลภาพการอนุรักษ์เอกสารโบราณ ณ วัดไก่อ๊ต	53
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	58
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไก่อ๊ต	58
โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯและวัดไก่อ๊ต	61
กำหนดการพิธีแถลงข่าวโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไก่อ๊ต	65
แผนการดำเนินงานวัดไก่อ๊ต	66

คำชี้แจง

ลำดับความเป็นมา

การจัดทำบัญชีคัมภีร์โบราณวัดไถ่เตี้ย เป็นผลจากการปฏิบัติงานสำรวจ อนุรักษ์จัดทำทะเบียนคัมภีร์โบราณในแหล่งเอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย สำรวจพบคัมภีร์โบราณอยู่ในตู้พระธรรม จำนวน ๑ ตู้ ซึ่งเป็นสมบัติของวัดไถ่เตี้ยมาแต่เดิม

ทั้งนี้ การปฏิบัติงานคัมภีร์โบราณได้เกิดขึ้น เนื่องจากแนวนโยบายอธิบดีกรมศิลปากรเกี่ยวกับการสืบสานมรดกภูมิปัญญาของบรรพชนให้คงอยู่ ว่าควรมีการดูแลรักษาคัมภีร์โบราณอันเป็นสมบัติล้ำค่าให้มีอายุยืนยาวต่อไป เพื่อการศึกษาค้นคว้าอันจะเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังและเป็นการสืบอายุพระศาสนา รวมทั้งจะเป็นการรักษามรดกภูมิปัญญาอันมีค่าของบรรพชน โดยสร้างการรับรู้และร่วมมือกันระหว่างองค์กรคณะสงฆ์และกรมศิลปากร ในการเป็นภาคีเครือข่ายอนุรักษ์เอกสารโบราณ และสร้างเครือข่ายจิตอาสาภาคประชาชนเพื่อสร้างการรับรู้เป็นหูเป็นตารักษาทรัพย์สมบัติภูมิปัญญา เพิ่มคุณค่าให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ย่อมจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชุมชนและสังคมโดยรวมด้วยเช่นกัน

วัดไถ่เตี้ย ปัจจุบันมีเจ้าอาวาสชื่อพระครูวสินปริยัตยากร ตระหนักรู้ความสำคัญและคุณค่าของเอกสารโบราณ จึงเห็นพ้องต้องกันกับแนวนโยบายกรมศิลปากร ดังนั้น สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร จึงมอบหมายให้ นายวัฒนา พิงษ์จีน นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ เขียนโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ยขึ้น เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ หลังจากนั้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนมาโดยลำดับ จนกระทั่งจัดเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการตามหลักวิชาการ เพื่อดูแลรักษาคัมภีร์โบราณให้มีอายุยาวนานสำหรับการศึกษา ค้นคว้าต่อไป ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จัดพิธีเปิดโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณ กิจกรรมกรมศิลปกร่วมมือ คณะสงฆ์ร่วมใจ อนุรักษ์ สืบสาน อ่านแปล โบราณ ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ มีภาคีเครือข่ายระหว่างองค์กรคณะสงฆ์กับกรมศิลปากรทำงานร่วมกัน ได้รับความร่วมมือจากคณะสงฆ์ ๕ รูปจาก ๔ วัด ดังนี้

๑. พระมหาสงวน สุทธิญาโณ (ป.ธ.๓)	วัดอรุณราชวราราม
๒. พระมหาสมชาย ชาติโย (ป.ธ.๘)	วัดอรุณราชวราราม
๓. พระมหาญาณธวัช ญาณพุทธโช (ป.ธ.๓)	วัดศาลาแดง

๔. พระมหาปภรณ์ กิตฺติธโร (ป.ธ.๘) วัดชนะสงคราม
๕. พระมหากวีศักดิ์ ญาณกวี (ป.ธ.๘) วัดสามพระยา

ภาคส่วนประชาชน การมีส่วนร่วมในการเป็นเครือข่ายจิตอาสาปฏิบัติงานดูแลรักษาเอกสารโบราณของชุมชนวัดไก่อี๋ย โดยมีสมาชิกชุมชนไม่ต่ำกว่า ๒๐ คน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาเป็นจิตอาสาช่วยนักภาษาโบราณในการอนุรักษ์คัมภีร์ใบลานเบื้องต้น ดำเนินการทำความสะอาดคัมภีร์ใบลาน ห่อมัด จัดเก็บคัมภีร์ รวมทั้งขั้นตอนในบริบทที่ต้องทำการอ่านแปลวิเคราะห์ชื่อเรื่อง ที่เรียกว่าขั้นตอนการเตรียมการลงทะเบียน ได้แก่การเปลี่ยนสายสนอง การประทับตราสัญลักษณ์วัดไก่อี๋ย รวมทั้งสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นกำลังขับเคลื่อนในการทำงานได้เป็นอย่างดี

การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ โดยจัดคณะทำงานเข้าปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึง วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวมเวลาปฏิบัติงาน ณ วัดไก่อี๋ย เป็นเวลา ๘ วัน การทำงานดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และมีการแก้ไขอุปสรรคปัญหาหน้างานตามสถานการณ์ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

การสำรวจ อนุรักษ์ จัดทำทะเบียนคัมภีร์ใบลาน นับตั้งแต่เข้าดำเนินการจัดระบบคัมภีร์ใบลานตามลำดับหมวดหมู่ และเรียงเลขที่ทะเบียนเพื่อให้งานบริการศึกษาค้นคว้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกรวดเร็ว โดยให้เลขทะเบียนตามลำดับตั้งแต่เลขที่ ๑ วัดไก่อี๋ย และประทับตราวัดเป็นเครื่องแสดงความเป็นเจ้าของเอกสารโบราณ ทั้งนี้ ดำเนินการลงทะเบียน จัดหมวดหมู่ ให้เลขที่รวมทั้งสิ้น ๑๒๖ เลขที่ ๔๑ มัด จำนวน ๖๕๓ ผูก/รายการ

ป้ายโครงการอนุรักษ์เอกสาร โบราณวัดไก่อี๋ย กรุงเทพฯ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ขนย้ายคัมภีร์ใบลานออกจากตู้เก็บภายในสถานที่จัดเก็บ นำมาเรียงไว้ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อทำการคัดแยกประเภทอักษร ภาษา และคัดแยกคัมภีร์ใบลานชำรุดออกจากคัมภีร์ใบลานที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ หรือในสภาพที่สามารถซ่อมแซมได้ แยกออกไว้ไม่ปะปนกัน

๒. ทำการคัดแยกคัมภีร์ใบลานชำรุดพลัดผูกและคัมภีร์ใบลานสมบูรณ์หรือชำรุดซ่อมแซมได้ ออกจากกัน ในขณะเดียวกัน ทำการแยกอักษร และภาษาตามที่ได้ผ่านการตรวจสอบในกระบวนการคัดแยก คัมภีร์ชำรุดไปพร้อม ๆ กัน

๓. ทำความสะอาดคัมภีร์ใบลานโดยใช้สาลิชุบแอลกอฮอล์เช็ดตามหลักวิชาการ พร้อมทั้งคัดแยกคัมภีร์ใบลานที่อยู่ในสภาพดีและที่อยู่ในสภาพชำรุดเสียหายออกจากกัน ในขั้นตอนนี้ ได้มีการฝึกเครื่องช่วยจิตอาสาปฏิบัติงานคัมภีร์ใบลาน ช่วยเช็ดทำความสะอาดคัมภีร์ใบลานเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและไม่สิ้นเปลืองเวลามาก เพราะต้องทำการเช็ดทำความสะอาดคัมภีร์ฯ ทุกหน้าและทุกใบ

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็น

๔. คัมภีร์ใบลานที่ชำรุดเสียหายไม่สามารถเขียนยาได้เก็บรวมไว้เป็นมัด ๆ ละประมาณ ๒๕-๓๐ ผูก ดำเนินการบรรจุลงกล่องและเขียนป้ายข้างกล่องให้ทราบว่า “คัมภีร์ใบลานชำรุดพลัดผูก” ส่วนคัมภีร์ที่ชำรุดพลัดผูกแต่ยังสามารถใช้เป็นกรณีศึกษารูปลักษณ์อักษรและอักษรวิธีการจารได้ก็จะเก็บมัดและห่อผ้า เขียนป้ายหน้ามัดเช่นเดียวกัน โดยเขียนว่าคัมภีร์ใบลานชำรุดพลัดผูก

๕. ในส่วนของคัมภีร์ใบลานที่อยู่ในสภาพดีสามารถนำไปดำเนินการต่อได้ ทำการอ่าน คัดแยกเป็นหมวดหมู่ของคัมภีร์ตามประเภทอักษร ภาษา ชื่อเรื่อง เนื้อหา ฉบับ เส้นอักษร ไม่ปะกับและฉลาก ให้อยู่ในมัด หรือชุดเดียวกัน เพื่อสะดวกในการลงทะเบียน

๖. จัดเรียงลำดับอังกาบออกหน้าคัมภีร์ใบลานแต่ละผูกให้ถูกต้องเรียบร้อย พร้อมทั้งลำดับผูกให้สอดคล้องของแต่ละเรื่องซึ่งมีหลักการลงทะเบียนเป็นการเฉพาะ ในส่วนคัมภีร์ใบลานที่สายสนองขาดหรือเปื่อย ต้องทำการเปลี่ยนสายสนองใหม่ และทำปกหน้า-หลังใหม่ในกรณีที่คัมภีร์ใบลานไม่มีปกหน้า-หลังเนื่องจากชำรุดฉีกขาดหรือหายไป

๗. อ่านวิเคราะห์หาชื่อเรื่องของคัมภีร์ใบลานเพื่อให้ชื่อเรื่องและชื่อแบบฉบับตามหลักวิชาการ โดยยึดชื่อเรื่องหน้าปกเป็นแนวในการสืบค้นชื่อแบบฉบับ ถ้าไม่มีหน้าปกให้อ่านเนื้อหาเพื่อพิสูจน์ทราบสาระสำคัญซึ่งทำให้ทราบชื่อแบบฉบับ หรือแม้กระทั่งมีชื่อหน้าปกที่บอกชื่อเรื่องแล้วก็ตาม ก็ควรอ่านเนื้อหาภายในด้วยว่าเรื่องสอดคล้องกับชื่อหน้าปกหรือไม่

๘. ลงทะเบียนให้รหัสเลขที่ตามหลักวิชาการ ลงทะเบียนเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ใบลานตามหมวดหมู่ในสายหนังสือตัวเขียนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับหมวดหมู่ในสายพระไตรปิฎก

๘. ให้ชื่อเรื่องและชื่อแบบฉบับตามหลักวิชาการ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของคัมภีร์ใบลาน ได้แก่ ลักษณะของคัมภีร์ที่เรียกว่า “ฉบับ” ขนาดคัมภีร์ ขนาดไม้ประกับ อักษร ภาษามรรพาค ลักษณะเส้นอักษร เป็นต้น

คัมภีร์ใบลาน ๑ มัด

๑๐. บันทึกข้อมูลรายละเอียดของคัมภีร์ใบลานในแบบกรอกเพื่อลงทะเบียนตามลำดับเลขที่ ตั้งแต่เลขที่ ๑ วัดใกล้เคียง โดยใช้เลขที่ ว่า วท.๑ (วัดใกล้เคียงเลขที่ ๑) ไปจนถึงเลขที่สุดท้ายที่ลงทะเบียน

๑๑. บันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในแหล่งเอกสารที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานทั้งหมดลงในแบบกรอกเพื่อลงทะเบียน ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้สร้างคัมภีร์ ปีที่แต่ง ปีที่สร้าง ชื่อผู้จาร และปีที่จารแล้วเสร็จ เป็นต้น หรือข้อความที่ผู้สร้างมีความปรารถนาในการสร้างคัมภีร์

ตัวอย่างแบบกรอกข้อมูลเพื่อลงทะเบียนคัมภีร์ใบลาน

ทะเบียนคัมภีร์ใบลาน									
เลขที่	วท.๔๕/๑.....								
มัดที่	๑๘.....	หมวด		ชื่อคัมภีร์	กสณวินิจนยถา.....				
ชื่อเรื่องหน้าปก	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์แปลวิเคราะห์กุสลา			ชื่อผู้แต่ง	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (สมัยพระเพทราชา)				
ผู้สร้าง				ปีที่สร้าง	๒๒๓๒.....	จำนวน	๑.....	ผูก	๕.....
อักษร	ขอม.....	ภาษา	บาลี-ไทย.....	เส้น	จาร.....				
ฉบับ	ทองถิ่น.....	ขนาด กว้าง	๕.๕.....	ยาว	๕๒.๘.....	หนา	๑๔.....		
ไม้ประกับ	ธรรมชาติ.....	ขนาด กว้าง	๕.๒.....	ยาว	๖๐.....	หนา	๒.....		
ประวัติ	สมเด็จพระวัดใกล้เคียง ดั้งเดิม กรมเทพ.....								

๑๒. เขียนเลขทะเบียนประจำคัมภีร์ใบลานแต่ละผูกที่ปกหน้าด้านหลังหรือด้านที่สอง บริเวณที่ว่างทางซ้ายของใบลาน พร้อมกับประทับตราของวัดเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของเอกสารโบราณและความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้า ตำรวจตรวจสอบ

๑๓. นำคัมภีร์ใบลานที่เข้าสู่ชุดและเขียนเลขทะเบียน ประทับตราแล้ว เข้ามัดโดยใช้ไม้ประกับวางประกบทั้งสองข้างของชุดคัมภีร์ใบลานนั้นๆ มัดด้วยเชือกหัวและท้ายของมัดคัมภีร์ ไม้ประกับของวัดใกล้เคียงนั้นใช้วัสดุสังเคราะห์เรียกว่าไม้เฌอร่า

๑๔. เขียนป้ายหน้ามัดคัมภีร์ใบลาน เพื่อบอกสาระสังเขป ที่อยู่ในมัดนั้นๆ ได้แก่ บอกเลขที่ ชื่อเรื่องและชื่อแบบฉบับ จำนวนผูก อักษร ภาษา และไม้ประกับ โดยใช้ปากกาเคมีชนิดดุดินนเขียน สาระสังเขปดังกล่าวบนใบลานเปล่า แล้วนำไปเสียบไว้กับมัดคัมภีร์ตามลำดับเลขที่ให้ตรงกับมัดนั้นๆ

๑๕. ทำการห่อคัมภีร์ใบลานที่ได้ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนวิธีการข้างต้นมาแล้ว โดยใช้ผ้าที่ได้ตัดเย็บตามแบบที่กำหนดไว้ อาจเป็นผ้าไหม ผ้าโพเรหรือผ้าฝ้าย ชับด้วยผ้าดิบขาวไม่ฟอกเบ้ง ห่อคลุมมัดคัมภีร์และเก็บชายผ้าให้เรียบร้อยดูสวยงาม สำหรับวัดของนพคุณนั้น ได้รับสรัทธาจากผู้เห็นความสำคัญ นำผ้ามาบริจาคหรือจัดหาโดยบริจาคทรัพย์ซื้อผ้าห่อคัมภีร์ถวายวัด ถือว่ายังรักษาธรรมเนียมปฏิบัติของชาวพุทธเป็นอย่างดี คือการถวายผ้าห่อคัมภีร์เพื่อจะได้านิสงส์ มีเครื่องนุ่งห่มบริบูรณ์ เป็นต้น

๑๖. ใช้เชือกมัดขนาด ๓ มม. มัดคัมภีร์ใบลานที่ห่อผ้าไว้แล้วและป้ายหน้ามัดที่เขียนไว้แล้วเข้าด้วยกัน มัดเป็นเปลาะ จำนวนเปลาะนั้นขึ้นอยู่กับขนาดความยาวของใบลานหรือคึดความเชื่อซึ่งเป็นปริศนาธรรมในพระพุทธศาสนา เช่น ๓ เปลาะ ๔ เปลาะ หรือ ๕ เปลาะ มัดเปลาะละ ๓ รอบ

คัมภีร์ใบลานห่อด้วยผ้ามัด ๓ เปลาะ

๑๗. นำคัมภีร์ใบลานที่มัดเรียบร้อยแล้วไปวางเรียงในตู้พระธรรมหรือชั้นเก็บเอกสารโบราณที่เตรียมไว้ โดยเรียงตามลำดับมัด และตามลำดับเลขที่ เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ และศึกษา คำนวณว่า

๑๘. เมื่อเรียงคัมภีร์ใบลานเข้าตู้หรือชั้นชั้นแล้ว ทำการดูแลรักษาและป้องกันแมลง มด ปลวก เบื่องต้น โดยอาจใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น นำเมล็ดพริกไทใส่ถุงตาข่ายแล้วนำไปวางตามชั้นที่จัดเก็บคัมภีร์ เพื่อป้องกันแมลงเข้าใกล้และอาศัยอยู่ตามระหว่างมัดคัมภีร์ที่จัดเรียงซ้อนกันอยู่

แผนผังการลงทะเบียน

ขั้นตอนการลงทะเบียนคัมภีร์ไบเบิลถือเป็นหัวใจของการจัดระบบเพื่อการสืบค้นและเป็นส่วนสำคัญของการอนุรักษ์เอกสารโบราณ ดังนั้นการลงทะเบียนจึงมีความละเอียดอ่อนต้องใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะทางและต้องมีการประสานหรือที่เรียกว่ามีเทคนิคขั้นสูง จึงจะสามารถให้รหัสทะเบียนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้มากที่สุด คือทำการป้อนชุดข้อมูลลงในฐานข้อมูลชั้นปฐมภูมิได้ถูกต้องแม่นยำ ที่จะส่งผลต่อยอดในการให้บริการทางวิชาการแก่ประชาชน ในรูปแบบอื่นๆ อีกต่อไป เช่น ในรูปแบบดิจิทัล การเชื่อมโยงระบบสืบค้นกับสถาบันอื่นๆ เป็นต้น

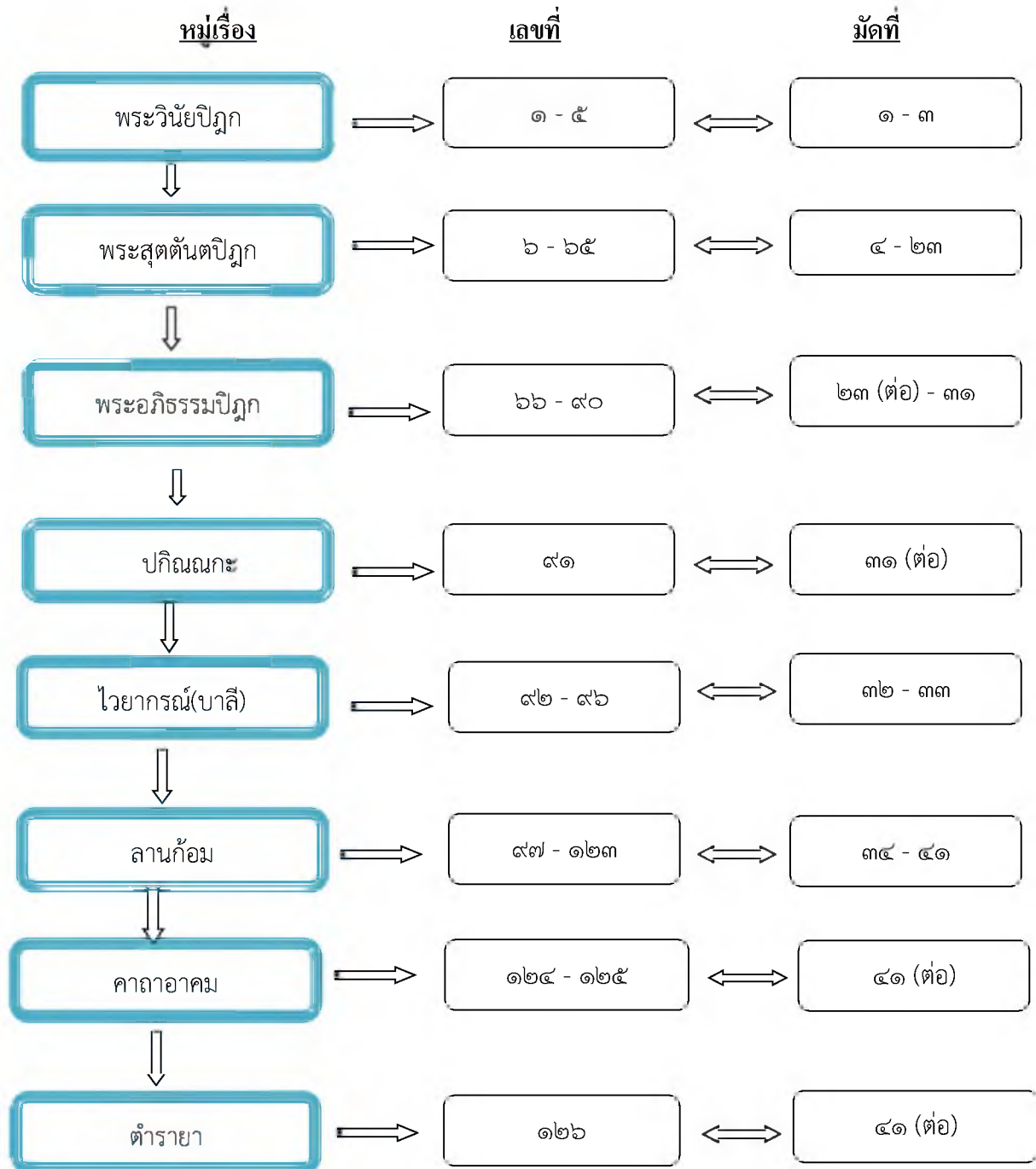
ในการจัดทำทะเบียนคัมภีร์ไบเบิลนี้ ทำการจัดระบบตามแบบการจัดหมวดหมู่ของสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร คือ จัดตามหลักเกณฑ์การจัดหมวดหมู่และเรียกชื่อหนังสือประเภทตัวเขียนทางพระพุทธศาสนา หรือตามหมวดหมู่ในสายพระไตรปิฎกนั่นเอง เนื่องจากคัมภีร์ไบเบิลส่วนใหญ่ นั้น เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีระดับชั้นความสำคัญตั้งแต่พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอนุฎีกา รวมไปถึงหลักไวยากรณ์ในภาษาบาลีที่เรียกว่า สัททวิเสส เป็นต้น

เพราะฉะนั้น ในการลงทะเบียนที่วัดไถ่เตี้ย จึงรวบรวมคัมภีร์เป็นหมวดหมู่ ตั้งแต่พระไตรปิฎก บาลี คือเริ่มที่ พระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรม จากนั้นจึงลำดับมาที่อรรถกถา ซึ่งแจกย่อยลงไปเป็น อรรถกถาพระวินัย อรรถกถาพระสูตร และอรรถกถาพระอภิธรรม ต่อจากนั้นในส่วนของคัมภีร์ชั้นฎีกาก็เช่นเดียวกัน คือ แจกออกเป็น ฎีกาพระวินัย ฎีกาพระสูตร และฎีกาพระอภิธรรม อย่างนี้เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การจัดหมวดหมู่ตามหลักวิชาการ เป็นการนำหลักทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการรวบรวมเนื้อหาสาระในทำนองเดียวกันเข้าด้วยกันหรืออยู่ในหมู่เดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาเจตนาในการสร้างคัมภีร์ฯ ของผู้มีศรัทธาสร้างคัมภีร์ในอดีต มิได้คำนึงถึงหมวดหมู่ แต่คำนึงถึงอานิสงส์ในการสร้างหรือกุศลที่จะได้รับในการสร้างคัมภีร์เรื่องต่างๆ ดังนั้น คัมภีร์ในชุดหรือมัดหนึ่ง อาจมีเรื่องซึ่งไม่ได้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน เช่น สร้างเรื่อง สิกขาบทวินิจจย ซึ่งเป็นกลุ่มพระวินัย คู่กับ เรื่อง เวสุสสูตรที่ปณี ซึ่งเป็นกลุ่มพระสูตร เป็นต้น

ตามที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปเป็นแผนผังการลงทะเบียนได้ และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นได้เป็นอย่างดี ดังนี้ (เฉพาะอักษรขอม ภาษาบาลี, ภาษาบาลี-ไทย)

แผนผังทะเบียนคัมภีร์ใบลานวัดไถ่เตี้ย

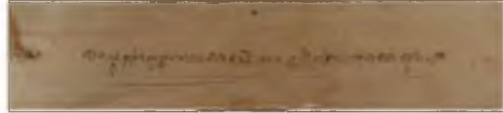
คัมภีร์ใบลานที่จารระบุปีที่สร้าง (สำรวจโดยสังเขป)

ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอายุสมัยของคัมภีร์ใบลานวัดไถ่เตี้ยที่ปรากฏชัดเจนจากการจารระบุปีพุทธศักราชหรือปีจุลศักราชที่ผู้สร้างได้มีศักราชสร้างไว้ในพระพุทธรูปศาสนา เพื่อสืบทอดอายุพระศาสนาให้ครบถ้วน ๕,๐๐๐ พระวัสสา (ปี) ตามคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชน

การจารระบุปีที่สร้างนี้ เป็นหลักฐานในเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญและพิสูจน์ทราบได้จากการอ่านอักษรและภาษาที่ปรากฏบนคัมภีร์ใบลาน อันมีลักษณะเป็นเส้นจาร อยู่ที่ใบปกหน้า ใบรองปกหน้า ใบปกหลัง หรือที่ใบรองปกหลัง บางครั้งอาจแทรกอยู่ตามเนื้อเรื่องตอนเริ่มต้น หรือตอนใกล้จบในใบสุดท้าย หรือก่อนใบสุดท้าย ๑-๓ ใบก็มี คัมภีร์ฯ ที่จารระบุปีที่สร้างไว้นี้ จึงสามารถรู้อายุสมัยได้โดยการนำปีปัจจุบันตั้งแล้วลบด้วยปีที่สร้างคัมภีร์ ผลต่างจากการคำนวณคืออายุของคัมภีร์ใบลานผูกนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ยังมีคัมภีร์ที่ไม่ปรากฏปีที่สร้างโดยการจารระบุปีไว้ให้ทราบอีกเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบปริมาณคัมภีร์ฯทั้งหมดในแหล่งเอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย ต้องทำการพิสูจน์ทราบโดยการเปรียบเทียบรูปลักษณะอักษรกับคัมภีร์ที่ทราบแน่ชัดว่ามีอายุสมัยใด ถ้ามีรูปลักษณะอักษรตรงกัน จึงสามารถเชื่อได้ว่าเป็นอายุสมัยเดียวกัน

ดังนั้น ในที่นี้จึงทำการศึกษาเบื้องต้นคัมภีร์เก่าสำคัญที่แสดงให้เห็นได้โดยปรากฏปีที่สร้างอยู่ที่ปกคัมภีร์ฯ ผูกนั้นๆ หรือปรากฏอยู่ในส่วนอื่นๆของคัมภีร์ฯซึ่งจารระบุปีพุทธศักราชที่สร้างไว้ หรือจารด้วยอักษรขอม ภาษาบาลี ต้องถ่ายถอดและแปลอีกชั้นหนึ่งจึงจะทราบปีพุทธศักราช ตามตาราง ดังนี้

เลขที่ (วท.)	ชื่อเรื่อง	ปีที่สร้าง(พ.ศ.)	ผู้สร้าง
๒๗/ค/๑	มหานิปาตวณณา(ทศชาติ)ชาตกฏฐก ถา ขุพุทธนิกายภูฏกถา (พระวิสุทธิราชค)	๒๑๖๓	มหาญาณโชด
คัมภีร์ใบลานเลขที่ วท.๒๗/ค/๑ เรื่อง มหานิปาตวณณา(ทศชาติ) ชาตกฏฐกถา ขุพุทธนิกายภูฏกถา (วิสุทธิราชค) อักษรขอม ภาษาบาลี สมัยอยุธยา สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พ.ศ. ๒๑๖๓			
๔๗/๑	กุศลวินิจจยกถา (พระกุศลแปล วิเคราะห์)	๒๒๓๒	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
คัมภีร์ใบลานเลขที่ วท. ๔๗/ ๑ เรื่อง กุศลวินิจจย อักษรขอม ภาษาบาลี-ไทย สมัยอยุธยา สมเด็จพระเพทราชา พ.ศ. ๒๒๓๒ เนื้อเรื่องเกี่ยว กุศลและอกุศล ถิ่นวนสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (สมัยสมเด็จพระเพทราชา)			

ธ๗/๑	ภิกขุปาติโมกข (พระปาฏิโมกข์)	๒๑๔๑	ร.๑ และพระอนุชาธิราชเจ้า
 สมุดศุภพระพุทธศักราชได้ ๒๑๔๑ ปีออกโทศกสมเด็จพระมหากษัตริราชบรมมหาราชธิราชเจ้า แลสมเด็จพระอนุชาธิราชกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ ทรงปรารภพระปรมาภิเสกสัมโพธิญาณทรงพระราชศรัทธาเป็นศาสนูปถัมภกให้ประชุมพระสงฆ์อันรู้พระไตรปิฎก แลราชบัณฑิต ให้ชำระพระปาฏิโมกข์ อันพิรุณมาก่อนหาผู้บำรุงมิได้ให้บริบูรณ์ขึ้นด้วยปาฐะ ด้วยอรรถกถา สอบกันไว้ให้สืบไปถ้วน ๕๐๐๐ พระวัสสาอุทิศส่วนพระราชกุศลนี้ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งปวงในอนันตจักวาล จงเป็นสุขพ้นสรรพทุกข์ทั้งปวง แลพระราชกุศลทั้งนี้ จงเป็นปัจจัยแก่พระปรมาภิเสกสัมโพธิญาณ ในอนาคตกาล พระอาณัติปาฏิโมกข์ ฉบับนี้ ๔๘ หน้าบรรณ ๗ ข้าพระพุทธเจ้า พระยาพจนานิพนธ์ ๑ พระวิเชียรปรีชา ๑ หลวงราชภักดี ๑ หลวงอุดมปิณทุ ๑ หลวงธำมสนุทธ ๑ หลวงญาณวิจิตร ๑ ขุนสิริโวหาร ๑ ราชบัณฑิต ๑๕ ขุนนารถำเนิน ๑ ขุนนินนบดินการ ๑ หมื่นรักษาสมาบัตร ๑ ๒๕ คนทูลทูลให้ปราศจากเส้นหมึกในพระอักษรเกิน ในพระอักษรดัด ๑ แลพินทุมุสิก ทันท ชันคิต นิลคิต ปาท ไผ่เอ เกินให้ผลัดด้วยพระราชมารยา ทาน ๑ ครั้ง พระพุทธโสมหาจารย์เรื่อง หลวงธำมสนุทธ ๑ (คน) ทานครั้งหนึ่งเสร็จ ทรงพระราชอุทิศถวายแก่ จาคูทิศสงฆ์สัพพัตถิยาสมาธิ ๗๗			

การจัดเรียงคัมภีร์ใบลานเข้าสู่พระธรรม

นอกจากการจัดระบบทำทะเบียนคัมภีร์ใบลานให้กับวัดแล้ว คณะทำงานยังได้ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บคัมภีร์ใบลานที่อนุรักษ์เสร็จแล้วเข้าสู่พระธรรมอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ได้จัดเรียงตามลำดับเลขที่ตามทะเบียนที่ไว้ไว้ โดยเรียงตั้งแต่เลขที่ ๑ เป็นต้นไป โดยวางเรียงก่อนซึ่งอาจวางไว้ด้านล่างในกรณีที่ไม่มีการแบ่งภายในตู้ ถ้ามีการแบ่งให้เรียงไว้ชั้นบนก่อน

การจัดเรียงคัมภีร์ใบลานเข้าสู่พระธรรมของวัดไก่อี้นั้น เนื่องจากมีจำนวนตู้ไม่มาก จึงสะดวกในการปฏิบัติ และง่ายต่อการค้นหาทำสัญลักษณ์เครื่องหมาย โดยการสำรวจตู้พระธรรมที่มีอยู่ในวัดทั้งหมด จากนั้นนำมาทำความสะอาดและทำการเคลื่อนย้ายไปวางในตำแหน่งที่เหมาะสม ซึ่งวัดไก่อี้นี้ใช้พระอุโบสถเป็นสถานที่จัดเก็บคัมภีร์ใบลาน

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนการดำเนินการ ระยะเวลาการดำเนินการเสร็จเร็วกว่าแผนที่วางไว้ เนื่องจากอุปสรรคปัญหาหน้างานสามารถควบคุมและแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากการบูรณาการทุกภาคส่วน ด้วยกิจกรรมกรรมศิลป์ร่วมมือ คณะสงฆ์ร่วมใจ อนุรักษ์ สืบสาน อ่านแปล ใบลาน และภาคีเครือข่ายจิตอาสาปฏิบัติงานคัมภีร์ใบลานตลอดจนสมาชิกชุมชนวัดไก่อี้นสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการทำงาน ดำเนินการอนุรักษ์จัดเก็บคัมภีร์ใบลานได้ ๔๑ มัด ๑๒๖ เลขที่ ๖๕๓ ผูก

ประวัติวัดไก่อ๊ต

คัดจากหนังสือประวัติของวัดที่พิมพ์ไว้เมื่อคราวสร้างพระอุโบสถ พ.ศ. ๒๕๑๑

เรื่องราวประวัติวัดไก่อ๊ตและผู้สร้างตามจดหมายเหตุรัชกาลที่ ๑ ค.ศ. ๑๑๔๔ พ.ศ. ๒๓๒๕ (ค้นจากหอสมุด) และเรื่องลำดับเสนาบดี ร.๑ - ร.๕ หมายเลข ๑๕ ได้มาจากกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ความว่า

ในเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้เสด็จเสวยราชสมบัติปราบดาภิเษก แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าตั้งให้หลวงอักษรสุนทร (สนธิ์) เสมียนตรา เป็นท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ ที่พระสมุหนายกเป็นที่ ๑

และอีกฉบับหนึ่ง เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการมหาดไทย กลาโหม กรมท่า กรมเมือง กรมวัง หมายเลข ๔ จดหมายเหตุ ร.๑ จ.ศ. ๑๑๑๑ ฉบับกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทาน เมื่อ ร.ศ. ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕) มีความว่า

ข้าหลวงเดิมเป็นที่พระอักษรสุนทร (สนธิ์) เสมียนตราครั้งกรุงธนบุรีได้ตามเสด็จการสงครามมีความชอบหลายครั้ง และรับราชการต่างพระเนตรพระกรรณ มิได้มีความผิดโปรดให้เป็นสมุหนายก โปรดเกล้าเป็นท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ (สนธิ์ สนธิรัตน์) เมื่อปราบดาภิเษก และถึงอสัญญกรรมใน ร.๑ ปลายรัชกาล และโปรดให้สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี กำกับราชการมหาดไทยแทนด้วย

ในจดหมายเหตุข้างต้นนี้ได้ระบุกำกับไว้ว่า วัดไก่อ๊ตตั้งอยู่ปากคลองวัดไก่อ๊ต ในเขตอำเภอคลองขันธ์ จังหวัดธนบุรี อยู่ทางฝั่งตะวันตกของลำคลองวัดชลอ เป็นวัดโบราณ ปรากฏว่าท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ (สนธิ์ สนธิรัตน์) ในรัชกาลที่ ๑ นี้ได้สร้างขึ้นในรัชกาลนั้น แต่ปรากฏในฉบับหมายเหตุอีกฉบับหนึ่งว่า วัดไก่อ๊ตก่อนนั้นชื่อว่า วัดมหาอมตยาราม เป็นฉบับที่อ้างอิงไม่แน่นอน เข้าใจว่าจะมาเปลี่ยนตอนปราบดาภิเษก ร.๑ แล้วเป็นวัดไก่อ๊ต แต่เมื่อการปฏิสังขรณ์ของท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ (สนธิ์ สนธิรัตน์) นั้น ได้เปลี่ยนชื่อวัด

ไก่อี้แล้ว หลักฐานหาไม่ได้ว่าเปลี่ยนปีใด พ.ศ. ใด จึงนับเอาว่า ท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ เป็นผู้สร้าง จึง
แน่นอนว่า

ท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ มีบุตรสองท่านคือ

(๑) เจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี (เสื่อ)

(๒) เจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี (มั่ง)

และส่วนท่านท้าวสมศักดิ์ (นก) ในท่านเจ้าพระยารัตนาพิพิธ นั้น ได้รับราชการจนล่วงรัชกาลที่ ๑

ในรัชกาลสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น พระยามหาอำมาตย์ (มั่ง) ได้เลื่อนชั้นเป็น เจ้าพระยาธรรมนา
ธิกรนาธิบดี

ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เลื่อนให้พระยาเพ็ชรพิสัย (เสื่อ) บุตรคนแรกของ
ท่านเป็นเจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี

ท่านเจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี (เสื่อ) สืบเชื้อสายต่อมาคือ

(๑) พระยามหาเทพ (แสง สนธิรัตน์)

(๒) เจ้าจอม (ทินนามไม่ปรากฏ) พุ่ม สนธิรัตน์

ประวัติท่านเจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี (มั่ง) นี้เป็นเสนาบดีจตุสดมภ์ กรมวัง เป็นบุตรเจ้าพระยา
รัตนาพิพิธน้องเจ้าพระยาธรรมนา (เสื่อ) ในรัชกาลที่ ๔ เดิมจะเป็นตำแหน่งใดก่อนหาทราบไม่ มาทราบเมื่อเป็น
พระราชพินิจจัยใน ร.๓ และ ร.๔ ครั้นถึงสมัย ร.๕ โปรดให้เป็นเจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดีแต่งตั้งปีใด เดือน
ใด วันใด ไม่พบในจดหมายเหตุ แต่คงอยู่ในคันธจักรครวราชภิเษก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ เป็นเจ้าพระยาธรรมนา
๑ แล้ว บางทีจะเป็นพร้อมกับเจ้าพระยาอมราช (เฉย) หรือราว ๆ กัน สร้อยทินนาม เจ้าพระยาธรรมนาธิกรนาธิบดี
๔ มีสองอย่าง ตามที่ได้พบคืออย่างเจ้าพระยาธรรมนา (เสื่อ) นั้นอย่างหนึ่ง อย่างเจ้าพระยาธรรมนาบุญ (บุญศรี) ซึ่ง
เป็นเจ้าพระยาสุธรรมมนตรีนั้นอย่างหนึ่ง เจ้าพระยาธรรมนา (มั่ง) คนนี้จะมีสร้อยนามอย่างไรหาพบในร่างไม่
บุตรของท่านคือ

(๑) พระยาอุทัยมนตรี (ทิม สนธิรัตน์)

(๒) พระยาบุริมทิศพิชัย (สุค สนธิรัตน์)

และพระยาอุทัยมนตรี (ทิม) นี้เป็นเจ้าเมืองปราจีนบุรี มีบุตรสืบเชื้อสายดังนี้คือ

(๑) ปลั่ง (หญิง)

(๒) ท้วม (ชาย)

(๓) บ๊วย (หญิง)

(๔) เจิม (หญิง)

มีประวัติปรากฏแต่คนเดียว คือ เจิม เป็นหม่อมห้ามในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ และต่อมาถึงเจ้าจอมมารดาชุ่ม ในรัชกาลที่ ๔ และผู้ที่สืบเชื้อสายจนถึงปัจจุบัน คือ

ม.จ. หญิง อภัยธรรมา (สนธิรัตน์) เทวกุล ทั้งเกี่ยวข้องกับราชสกุล ดิสกุล ด้วย นี่เป็นจดหมายเหตุตั้งแต่ต้นการสร้างวัด ไก่เตี้ยจนถึงปัจจุบัน

ส่วนประวัติวัดไก่เตี้ยในทางประวัติดั้งเดิมได้เกี่ยวพันในทางกวีและนิราศหลายเรื่องหลายคน ตามจดหมายเหตุและคำนิราศ เป็นคำกลอน คำโคลงนับตั้งแต่คำนิราศพระประชมของกรมหลวงวงษาธิวาสนุภาพ ในปี พ.ศ. ๑๒๗๗ เรียงตามลำดับกวีดังนี้

นิราศพระประชมของกรมหลวงวงษาธิวาสนุภาพ ในปี พ.ศ. ๑๒๗๗

เรือถึงวัดไก่เตี้ย	ตาสว่าง
หาไก่ป่าญี่ปุ่นแปลง	แต่ก็
กาลอกลีลาศสมแพง	เพื่อนพี่ น้องนา
วานช่วยนุชนาชี	ช่องเค้าตามเรียม ฯ

ในพระแท่นดงรัง (กลอน) ของนายมี ปี พ.ศ. ๒๓๗๕ มีดังนี้

มาถึงวัดไก่เตี้ยยังเสียจิต
 นั่งพิณจเสียดายไม่หายห่วง
 ยิ่งแลกลับแก้วตาสุดาวดวง
 ครรไกรลวงล่องลอยนาวามา ฯ

สุนทรภู่ เป็นอีกท่านหนึ่งเหมือนกัน ท่านไปพระประธม คนละครึ่งกับหลวงวงษาธิราชได้ล่านำไว้ว่า

วัดไก่อเดียไม่เห็นไก่อเห็นไทรดำ

กอรระกำแกมสละขึ้นไสว

หอมระกำก็ยังชำระกำใจ

ระกำไม่เหมือนระกำที่ชำระวาง

ครั้งหลังนายมิได้ไปสุพรรณบุรี อีกครั้งหนึ่ง ได้รำพรรณว่า

มาถึงวัดไก่อเดียละเหี่ยละห้อย

เห็นไก่อ้อยเดียวิ่งแล้วนั่งเลย

ไม่ก่งคอขันฟังเล่นบ้างเลย

ถ้าไม่เคยขันขานรำคาญคอ

หากกลัวเร็ววิ่งจะตรึงรัด

เป็นไก่อวดถาว่าไก่อของใครหนอ

ดูสี่เหลี่องเลิศล้วนนวลละออ

นำใครต่อไปถวายไว้ในวัง

ด้วยไก่อเดียเช่นนี้เห็นทีจะโปรด

คงเป็นโสดสุดสมอารมณ์หวั

แต่ไม่มีไก่อต้องรอร้อง

ก็นั่งนงเลยไปครรรไลจร

ในนิราศพระปฐม ของหลวงจักรปราณี (ฤกษ์) กล่าวไว้ว่า

วัดไก่อเดียไก่อใครก็ไม่รู้

คิดถึงอยู่เคหานิจจาเอ๋ย

เมื่อไก่อขันพลันตื่นขึ้นเสบย

โอไก่อเคยขันกู่เหมือนนรูกอ ๆ

นี่เป็นประวัติของวัดไก่อ๊ตที่อ่างไว้ในคำกลอน ถิ่นบ่าวสำคัญอยู่
หากว่าผู้ใดได้ผ่านวัดแล้ว จะต้องเห็นวัดไก่อ๊ตสำคัญทั้งสิ้น พระประธาน
ในโบสถ์ของวัดไก่อ๊ต สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปหล่อในสมัย
สุโขทัย คงจะอาราธนามาพร้อมกับการสร้างวัด มีตัวอักษรสมัยเก่าจารึก
ไว้ ซึ่งกำลังจะหาผู้อ่านอยู่

สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งซึ่งจะคงวันไม่กล่าวเสียมิได้ คือที่วัดนี้มี
พระพุทธรูปสร้างไว้หน้าโบสถ์อยู่นอกกำแพงสององค์ เรียกกันว่า หลวง
พ่อโต องค์หนึ่งใหญ่กว่า และสร้างก่อน เล่าต่อกันมาว่า คนสร้างชื่อกราน
หลวงพ่อโตองค์นี้เมื่อครั้งออกห้วย ก.ข. ในต้นรัชกาลที่ ๕ หลวงพ่อโต
องค์นี้ให้ห้วยถูกกันมาก (เขย่ำดีว) จนขุนบาล (ยี่กอหงษ์) ให้คนมากวัดพระเนตรท่านออกหมด แล้วเอาเหล็ก
มาตอกกลางหลังและชอกคอเข้าไปในองค์ท่าน เพื่อมิให้ห้วยต่อไป เหล็กที่ตอกนี้ยังปรากฏอยู่ทุกวันนี้ หากมีผู้ใด
เอาออกได้ไหม

ส่วนองค์ที่สอง นายเปรม-นางเฮียะ และนายพินเป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ปีชวด เดือน ๕ ความ
พิสดารขององค์นี้ไม่ปรากฏ จึงไม่มีอะไรจะกล่าว

วัดนี้ยังสร้างพระพุทธรูปในระหว่างโบสถ์และวิหาร ไว้เป็นสักการบูชาโดยผืนพระพักตร์ไปทางทิศ
ตะวันออก โดยท่านเจ้าอาวาส หลวงพ่อนวล เป็นผู้สร้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓

ประวัติอันสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งจะต้องกล่าวคือ “การชักพระประจำปี” ซึ่งวัดไก่อ๊ตนี้จะเป็นที่พักของ
พระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งแห่มาจากวัดนางชี มาสมโภชที่วัดไก่อ๊ตเป็นประจำทุกปี คือในเดือน ๑๒ วันแรม ๒ ค่ำ
จะมีผู้คนมาแข่งเรือ และประกวดแข่งขันการละเล่นเป็นที่สนุกสนานกัน โดยที่ไม่มีใครนัดหมาย นับว่ารู้กัน
ทั้งสิ้น ประเพณีนี้สืบเนื่องมาแต่สมัยใด เพราะเหตุใดกล่าวแน่นอนไม่ได้เป็นแต่พูด ๆ กันไป บางคนก็ว่า พระ
บรมสารีริกธาตุที่แห่มาจากวัดนางชีนี้ มาเยี่ยมพระที่วัดไก่อ๊ต ถ้าไม่แห่มาก็ทำให้สมภารวัดนางชีมีอันเป็นไป
ดังนี้

ย้อนมากล่าวถึงพระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสของวัดนี้ จดจำได้เพียงต้นรัชกาลที่ ๕ เรียงลำดับดังนี้

✽ หลวงพ่อนนท์

✽ หลวงพ่อसान

- ✧ หลวงพ่อขาว
- ✧ หลวงพ่อยิ้ม
- ✧ หลวงพ่อเทียน
- ✧ หลวงพ่ออรุณ
- ✧ หลวงพ่อลักษณะ
- ✧ หลวงพ่อนวล

หลวงพ่อนวล สมภพนี้ได้อยู่ได้ ๕ ปี ท่านก็ออกจาริกไปในที่ต่าง ๆ ทางวัดเลยตั้งผู้รักษาการไว้แต่มีได้เป็นเจ้าอาวาส คือ

- ❖ พระเล็ก (แดง)
- ❖ พระใหญ่
- ❖ พระสี
- ❖ พระจุ่น

ต่อมาทางเจ้าคณะจังหวัดได้ตั้งอาจารย์ทองวัดอนงคาราม มารักษาการเจ้าอาวาสอยู่ ๑ พรรษา แต่ท่านไป ๆ มา ๆ จึงมีชาวบ้านแถววัดและคลองสวนแดน ได้ไปเชิญท่านอาจารย์ พร้อม จากจังหวัดอยุธยา มาเป็นเจ้าอาวาสและได้รับตำแหน่งท่านพระครูสังฆรักษ์ และมีเหตุจำเป็นท่านได้ลาสิกขาบทไป แล้วท่านอาจารย์นวล ท่านได้กลับมาเป็นเจ้าอาวาส อีก ถึง ๒๗ พรรษา และท่านได้มรณภาพลง เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

พระครูประสาทปัญญาภรณ์ (เงิน ปสนฺโน) น.ธ. เอก ป.ธ. ๔ ได้รักษาการเจ้าอาวาสวัดไก่อ้อ้อย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เรื่อยมา จนกระทั่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๗ และท่านก็ได้ถึงแก่มรณภาพ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมรักษาการและเป็นเจ้าอาวาสอยู่นานถึง ๒๘ ปี

พระมหาสมจิตร์ ชินปุฏฺโธ (ศิริภักดิ์) น.ธ. เอก ป.ธ. ๔ ได้รับการแต่งตั้งในรักษาการเจ้าอาวาส ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ปัจจุบัน พระครูวสินประยัตยากร (สมณภูมิ สมจิตโต ป.ธ.๓) เจ้าอาวาส วัดไก่เตี้ย

พระครูวสินประยัตยากร (สมณภูมิ สมจิตโต ป.ธ.๓)

บัญชีทะเบียนคัมภีร์โบราณ

วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

อักษรขอม ภาษาบาลี และภาษาบาลี-ไทย

กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก สำนักหอสมุดแห่งชาติ

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

สำรวจและอนุรักษ์เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

ทะเบียนคัมภีร์โบราณ

วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

จำนวน ๔๑ มัด ๑๒๖ เลขที่ ๖๕๓ ผูก (อนุรักษ์เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕)

มัดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประทับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		คัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง / ยาว /หนา	คัมภีร์ ไม้ ประทับ	
๑	วกด. ๑/๑-๑๐, ๑๒ วินยสิกขาปทวินิจุลย (พระวินยสิกขาปทวินิจลย)	๑	๑๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒/ ๕๕.๓/ ๑๒.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไถ่เตี้ย ตลิ่งชัน
๒	วกด. ๒/๑:๑ก-๑ณ วินยสิกขาปทวินิจุลย (พระวินยสิกขาปทวินิจลย)	๑	๑๐	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๕.๕/ ๕๓.๕- ๕๘.๕/๘	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไถ่เตี้ย ตลิ่งชัน
	วกด. ๓/๑:๑ก-๑ค ปริวารปาติชนุทธ (ปพพชชาชนุทธ, กฐินชนุทธ, อุปสมปทาชนุทธ)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๕/๕๑- ๕๖/๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไถ่เตี้ย ตลิ่งชัน
๓	วกด. ๔/๑:๑ก-๑ฐ ชนธวินิจุลย (จีวร-ปพพชชา-วตุต-เสนาสน-เภสัช)	๑	๑๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๕-๖/ ๕๕-๕๘/ ๑๓.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไถ่เตี้ย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	วทต. ๕/๑ ภิกขุปาติโมกข (พระภิกขุปาฏิโมกข)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๓/ ๕๖.๕/๑	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๔	วทต. ๖/๒,๖-๗,๑๓ มงคลสูตรที่ปณี (พระมงคลสูตรที่ปณีนอฎฐกถามงคลสูตร)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	พระสิริมังคลาจารย์	๕.๔/๕๔- ๕๕/๔.๗	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทต. ๗/๑:๑ก,๒,๖ ทศวัตถุ (บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๔-๕.๗/ ๕๖-๕๘/ ๓.๗	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทต. ๘/๑:๑ก-๑ข ปฐมสมุโพธิกถา กณหาชาติภิสก-ราชาภิสก	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๕/ ๕๕.๕- ๕๘.๕/๑	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทต. ๙/๑ มหาวิปาก(พระมหาวิปาก)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒/ ๕๕.๓/๑.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทต. ๑๐/๕,๑๕ มหาวงศ์ (พระมหาวงษ์)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๕-๕/- ๕๒-๕๕/ ๑.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ข.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
๕	วทศ. ๑๑/๒-๖:๖ก มหาสมยสูตร (พระมหาสมยสูตร)	๑	๖	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๗/ ๕๕-๕๕.๓/ ๖	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒/๓-๔ สูตรโพษณงค (พระวิริย-พระปิตสมโพษณงคอนุธกถา)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๖/๕๖/ ๑.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๓/๑:๑ก-๑ค นानาสุตตถกถา (อาฎานาฎยสูตร-มรณสงกามสูตร- พชกมปชสูตร-ปณโนวาทสูตร)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๕.๓/ ๕๔-๕๘.๕/ ๒.๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๔/๑ มูลปณณาสกถา (พระมขุณนิณาย มูลปณณาสก)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕/๕๙/๐.๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๖	วทศ. ๑๕/๑:๑ก-๑ง,๑,๑ธ นิพพานสูตร (พระนิพพานสูตร)	๑	๘	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๕/ ๕๔-๕๘/ ๑๓.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๗	วทศ. ๑๖/๑ มาเลยสูตร (พรมมาเลยสูตร)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๔/๕๘/๑	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง	ยาว /หนา	
	วทศ. ๑๗/๑:๑ก ทุกขกษณฐสูตร (พระทุกขกษณฐสูตร)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบั	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๖/๕๓- ๕๕.๓/๒.๒	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๘/๑:๑ก มิลินทปญหกถา (พระยามิลิน)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบั	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๓/ ๕๕.๔-๖๐/ ๑	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๙/๑:๑ก มหาสติปฐฐานสูตร (พระมหาปฐฐาน)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕/๕๔.๘- ๕๘/๐.๘	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๒๐/๑ ปรินิพพานสูตร (พระปรินิพพานสูตร)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒/ ๕๖.๓/๑.๒	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๒๑/๑:๑ก ธมมจกุปปาวตตนสูตร(แปล) (พระธมมจกุปปาวตตนสูตร)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบั	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๕.๑/ ๕๖-๕๗.๕/ ๑.๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน
๘	วทศ. ๒๒/๑:๑ก,๒:ก,๓-๖: ๖ก.๘-๑๐ โพธิปักขิยธรรม (พระโพธิปักขิยธรรม)	๑	๑๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	นายชม แม่ขี้ม พ.ศ.๒๔๔๘	๕.๓/ ๕๖.๘/๑๐	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตีย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
๕	วทศ. ๒๓/๑-๒:๒ก,๓ ชุมนุมปทวณณา ชุมนุมปทภูรุธกา ชุดทกนิกายภูรุธกา (พระชุมนุมปท บัณฑิต)	๑	๑๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	พระพุทธรูปอาจารย์ ม.ป.ป.	๕-๕.๒/ ๕๔-๕๔.๕/ ๒.๖	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๒๔/๓:๓ก,๒,๒๖,๒๘ ชุมนุมปทวณณา ชุมนุมปทภูรุธกา ชุดทกนิกายภูรุธกา (พระชุมนุมปท บัณฑิต)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	พระพุทธรูปอาจารย์ ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๖/ ๕๗-๕๘.๘/ ๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๒๕/๓,๖ ชุมนุมปทสัทท (นามศัพท์พระชุมนุมปท)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา		๕.๘/ ๕๕.๘/๒.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๒๖/๑ ชุมนุมปทคาถา (พระคาถาชุมนุมปท บัณฑิต)	๑	๑	๓	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา		๕.๒/ ๕๕.๒/๑.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๑๐	วทศ. ๒๗/๓,๖/๑,๖/๑๕,๖/๑ มหานิปาตวณณา(ทสชาติ) ชาติกภูรุธกา ชุดทกนิกายภูรุธกา (เทมีย-ปโสด-วิรุ)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด, ล่องชาด ข้างลาย	ธรรมดา	พระพุทธรูปอาจารย์ ประสกลิน สีกันาก /ก/๑ พ.ศ. ๒๓๓๒ มหาญาณ โชค	๔.๖/๕๔.๓- ๕๖/๔	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
										/ค/๑ พ.ศ.๒๑๖๓			
	วทศ. ๒๘/๖./ก/๑./ข/๑-๒/ค/๒:๒ก/ฆ๑๒ มี ๔ เรื่อง มหานิปาตวณฺณนา(ทสชาติ) ชาตกญฺฐกถา ขุทฺทกนิกายญฺฐกถา (พระเทมีย-พระมหาชนก-พระสุวรรณสาม- พระวิฑูร)	๔	๖	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	พ่อเปลี่ยน แม่หุ้ม พ.ศ. ๒๔๖๔	๔.๖๕/ ๕๔.๕-๕๖/ ๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๑๑	วทศ. ๒๙/๑๑./ก/๑./ข/๑-๓./ค/๑-๒ มี ๓ เรื่อง มหานิปาตวณฺณนา(ทสชาติ) ชาตกญฺฐกถา ขุทฺทกนิกายญฺฐกถา (เนมิราช-มโหสถ-วิฑูร)	๓	๑๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕/๕๘/๑๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๑๒	วทศ. ๓๐/๑ มหานิปาตวณฺณนา(ทสชาติ) ชาตกญฺฐกถา ขุทฺทกนิกายญฺฐกถา (พระมหาชนกชาตก)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	พ่อเปลี่ยน แม่หุ้ม พ.ศ. ๒๔๖๔	๕/๕๔.๕/ ๑.๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

มัดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๓๑/๑:๑ก,๒ มหานิปาตปาลี(เวสุสสูตรชาตก(คาถาพัน)) ชาตกปาลี ขุททกนิกาย (พระมหาเวสุสสูตรชาตก คาถาพัน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๓/๕๕- ๕๕.๕/๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อ่เตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๓๒/๑:๑ก-๑ข,๒:๒ก-๒ข มหานิปาตปาลี(ทสุสสูตรชาตก(คาถาพัน)) ชาตกปาลี ขุททกนิกาย (พระคาถาพัน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๓/๕๕- ๕๕.๕/๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อ่เตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๓๓/๑ เวสุสสูตรชาตกานิสัสกถา (พระอานิสงส์กาถาพัน)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖/๕๓.๕/ ๐.๘	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อ่เตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๓๔/๑:๑ก,๒-๓,๕-๖:๖ก,๘-๑๐ มหานิปาตวรรณา(เวสุสสูตรชาตก) ชาตกกฎฐกถา ขุททกนิกายกฎฐกถา (ทศพร-สกุปปพ)	๑	๑๔	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคืบ	ธรรมดา	พระพุทธรโฆสาจารย์ ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๖/ ๕๓-๕๕.๕/ ๑	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อ่เตี้ย ตลิ่งชัน
๑๓	วทศ. ๓๕/๑:๑ก-๑ค, ๕, ๘-๙,๑๑-๑๓,๑๖ ปฐมสมโพธิกถา (พรปฐมสมโพธิ)	๑	๑๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคืบ	ธรรมดา	แม่เปเปลี่ยน พ.ศ. ๒๔๖๔	๔.๘-๕.๖/ ๕๓.๕-๕๘/ ๘	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อ่เตี้ย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
๑๔	วทศ. ๓๖/๑-๔, ๖-๑๓ มหานิปาตวณณา(เวสฺสสูตรชาตก) ชา ตกฏฐกถา ขุทฺทกนิกายภูทกถา (ทสพร-นคนกณฺฑ)	๑	๑๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๔-๕.๖/ ๕๔-๕๕.๓/ ๗.๕	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อีตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๓๗/๑๒๔, ๖-๑๐, ๑๒-๑๓ มหานิปาตวณณา(เวสฺสสูตรชาตก) ชาตกฏฐกถา ขุทฺทกนิกายภูทกถา (ทสพร-นกรกณฺฑ)	๑	๑๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๕.๗/ ๕๓.๕- ๕๕.๕/๗	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อีตี้ย คลังชั้น
๑๕	วทศ. ๓๘/๑:๑ก, ๓:๓ก, ๖:๖ก, ๗, ๕:๕ก, ๑๐:๑๐ก มหานิปาตวณณา(เวสฺสสูตรชาตก) ชา ตกฏฐกถา ขุทฺทกนิกายภูทกถา (ทสพร-สกุปณฺณ)	๑	๑๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิปล	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๕/ ๕๓.๕-๖๐/ ๘	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อีตี้ย คลังชั้น
๑๖	วทศ. ๓๙/๑:๑ก-๑ก นานาชาตก (สงฺขปตฺต-มาตุโปสธ-ชาติชาตก)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิปล	ธรรมดา	พ่อโต แม่คลา ม.ป.ป.	๔.๘-๖/๕๔- ๕๗/๓.๓	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อีตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๔๐/๑-๓ วรรณุชฺช (พรวรรณุชฺชวณฺตชาฎก)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕/๕๖.๖/๒	๕.๒/ ๖๐/๒	สมบัติ วัดไก่อีตี้ย คลังชั้น

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๔๑/๑:๑-๑๖ สุนนุทธราชชาตก (พยาสุนนุทธราช)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	พระเม-แม่พื้ง ม.ป.ป.	๔.๘-๕/ ๕๖.๓- ๕๘.๕/๑.๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๔๒/๑:๑ก-๑๖ นนาชาตก (มุคปุกุขชาตก-นนุทธราชชาตก- เนมิราชชาตก)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๕/ ๕๓.๕-๕๘/ ๒.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๑๗	วทศ. ๔๓/๑-๒:๒ก มหาชมพูปติ (พระมหาชมพูปติ)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	พ่อจัน ม.ป.ป.	๕-๖/ ๕๖-๕๙.๘/ ๓	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๔๔/๑:๑ก-๑จ นนาสุตตกถา (อาการวคตสุตฺต, อลพุกนิยธาน, โลกบาล อมตธารา, อนิจจลกฤษณ, โอวาทปาติโมกข, องคุลิติลสุตฺต)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	นายบุ - แม่เปลื้อง พ.ศ. ๒๔๖๘ อ.วาท-แม่ต๋น พ.ศ. ๒๔๖๙	๔.๖-๕.๗/ ๕๔-๖๐/ ๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๔๕/๒ อาทิกมมวณฺณนา(ปฐม) สมมุตปาสาทิกา วินยฎฐกถา	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๖/ ๕๗.๕/ ๑.๓	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	(พระปถมสมณุตปาสาทิกาอุทฺทกถา พราตักกมม)												
	วคต. ๔๖/๑ รุตงควินิจุลย (พระรุตงค์)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒/ ๕๖/ ๑.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๑๘	วคต. ๔๗/๑ กุสลาวิญญกถา (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์แปลวิเคราะห์ กุสลา)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทิบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๔/ ๕๒.๘/ ๑.๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วคต. ๔๘/๒ สารคฤปกาสินี สยุดตนิคายอุทฺทกถา (พระสารคฤปกาสินี)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕/ ๕๕/ ๑.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วคต. ๔๙/๑-๒ ธมฺมานุปัสสนานิทฺเทส (พระธมฺมานุปัสสนา)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทิบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕-๕.๔/ ๕๔-๕๕/ ๑.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วคต. ๕๐/๑-๒, ๒๑ เตภูมิลอกวิญญย (พระมหาไตรภูมิมนุสฺสวิญญย)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทิบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๕/ ๕๔.๖-๕๘/ ๒.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประทับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประทับ	
	วกด. ๕๑/๑-๔ มหาสติปฐฐานสูตร (พระมหาสติปฐฐาน)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕/ ๕๖.๕/ ๑	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกด. ๕๒/๑:๑ก-๑จ นानาวิญญูชกถา (กาลสูตร, ปญญกิริยาวตฺถุ, สหุทธาริกุภิกขุ, สกุทวตฺถุอสมก, ปฏิจจสมุปบาท)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ชาดทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. พ.ศ. ๒๔๔๔	๕-๕.๒/ ๕๕-๕๘.๕/ ๔.๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๑๕	วกด. ๕๓/๑:๑ก-๑พ นानาทสณากถา (อนุปุพพิทถาปณณกาทิเทศนา)	๑	๒๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคืบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒-๖.๓/ ๕๔.๕- ๕๕.๕/๑๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกด. ๕๔/๑:๑ก วิริยนิทริยกถา (วิริยนิทริย)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕-๕.๓/ ๕๖-๕๗.๖/ ๐.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกด. ๕๕/๑:๑ก พุทธศาสนาถา (พุทธศาสนาถา)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๓/ ๕๕.๔-๕๖/ ๑	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
๒๐	วทศ. ๕๖/๑:๑ก-๑น นทานามมเทศนาภดา (ติปญญาภดาทิวนณนา)	๑	๒๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๔/ ๕๕.๕- ๕๕.๕/๓.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๕๗/๑:๑ก อฏฐุณิกมกุคกถา (อฏฐุณิกมกุค)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๑-๕.๘/ ๕๖.๕- ๕๗.๕/๑.๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๕๘/๑๑ สิกขาปทวินิจญญถา (พระสิกขาปทวินิจญ)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๑/ ๕๕.๕/ ๐.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๒๑	วทศ. ๕๙/๑:๑ก-๑ฆ, ๒-๔ ปฐม-จตุตถสงคีตภดา (พรุปลมสงคายนา-พญุตตสงคายนา)	๑	๘	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๒/ ๕๕.๕- ๕๖.๕/๔.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๖๐/๒ มหานิปาตวณณนา(ทสตติ) ชาตภฏฐภดา ขุททกนิกายภฏฐภดา (พระมโหสถ)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	มหาอินทวสุณโน ม.ป.ป.	๔.๘/ ๕๓.๗/ ๐.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๖๑/๑:๑ก สตุต-ทวาทสปริตต	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบบ	ธรรมดา	มหาอินทวสุณโน ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๘/ ๕๖-๕๙/	๕.๒/ ๖๐/	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ข.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
	(พระสูตร-ทวารทสปริต)										๒	๒	คลังชั้น
	วทต. ๖๒/๑:๑ก-๑ค นทานาเทศนา (อริยบุคคลกถาพินธุเทสนา)	๑	๘	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๕/ ๕๔-๕๕/ ๓.๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทต. ๖๓/๓,๑๑ วิสุทธิธรรม (พระวิสุทธิธรรม)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒-๖.๒/ ๕๘.๘/ ๑.๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๒๒	วทต. ๖๔/๑:๑ก-๑ค นทานาธิสัทธา (กถินสพพทานกถาพินธุเทสนา)	๑	๑๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร (๑๓ เส้น หมึก)	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๖/ ๕๖-๕๘/ ๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๒๓	วทต. ๖๕/๑ มหานิปาตพินธุ (เวสสันดรชาดก (คาถา พินธุ)ชาดก) ขุททกนิภายกถา (พระคาถาพินธุ)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	แม่กรุ่น - พืด่วน ม.ป.ป.	๕.๒/ ๕๖/ ๑.๓	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๖๖/๑,๓ หมุมสงคณิวัฒนา อภุสสาสินี อภิธมมตถกถา (พระอตุตถกถาอตุตสาสินี)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕-๕.๕/ ๕๔.๕- ๕๕.๕/ ๑.๓	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๖๗/๑:๑ก-๑ค อภิธมมกถา (พระโอวาทปาฏิโมกข)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๖/ ๕๕.๒- ๕๕.๖/ ๑.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๖๘/๑-๓ สตุตปุปกรณภิธมม (พระอภิธมมสงคณิ-ปฐฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๒-๕.๒/ ๕๔-๕๖/ ๓.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๖๙/๑-๓ สตุตปุปกรณภิธมม (พระอภิธมมสงคณิ-มหาปฐฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๒-๕.๕/ ๕๕.๓- ๕๖.๓/ ๓.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๒๔	วทศ. ๗๐/๑-๓ สตุตปุปกรณภิธมม (พระสงคณิ-พระมหาปฐฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	นายเผือก พ.ศ. ๒๔๔๔	๔.๔-๕.๕/ ๕๕.๕- ๕๖.๕/๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๗๑/๑-๗ สตุดปฺปกรณ์าภิธมม (พระสังคินี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	จันทวดี-แม่เหาะ พ.ศ. ๒๔๔๘	๔.๔-๕.๕/ ๕๔-๕๖.๕/ ๔.๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๗๒/๑-๗ สตุดปฺปกรณ์าภิธมม (พระสงคินี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๔-๔.๗/ ๕๓.๕-๕๖/ ๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๒๕	วทศ. ๗๓/๑-๗ สตุดปฺปกรณ์าภิธมม (พระสงคินี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๔-๕.๓/ ๕๒.๒- ๕๖.๕/ ๕.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๗๔/๑-๗ สตุดปฺปกรณ์าภิธมม (พระสงคินี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	พ่ออ่อน-แม่แม่น พ.ศ. ๒๔๕๑	๔.๓-๔.๘/ ๕๒.๖-๕๖/ ๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๗๕/๑-๗ สตุดปฺปกรณ์าภิธมม (พระสงคินี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๓-๕.๖/ ๕๓.๕- ๕๖.๕/ ๓.๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
๒๖	วทศ. ๗๖/๑-๓ สตุดปฎิภรรณานิคมุม (พระสงคิณี-พระมหาปฎิฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๔-๔.๘/ ๕๓.๕-๕๓/ ๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๗๗/๑-๓ สตุดปฎิภรรณานิคมุม (พระสงคิณี-มหาปฎิฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	แม่อ่วม พ.ศ. ๒๔๕๖	๔.๕-๕.๒/ ๕๔-๕๓/ ๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๗๘/๑-๓ สตุดปฎิภรรณานิคมุม (พระสงคิณี-พระมหาปฎิฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	แม่จ๋า-พ้อมมา ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๔/ ๕๔-๕๓/ ๔	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๒๗	วทศ. ๗๙/๑-๒:๒ก-๒ค,๔:๔ก-๔ค,๕-๖:๖ก, ๗:๗ก-๗ค สตุดปฎิภรรณานิคมุม (พระสงคิณี-พระมหาปฎิฐาน)	๑	๑๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๓-๕.๕/ ๕๒.๕-๕๘/ ๙.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๘๐/๑:๑ก- สตุดปฎิภรรณานิคมุมสงเขป (พระปรมตุดสตุดปฎิภรรณานิคมุมสงเขป)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕/๕๔- ๕๕.๕/ ๑.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ข.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
๒๘	วทศ. ๘๑/๑:๑ก,๓:๓ก-๓ข,๔:๔ก-๔ข,๕-๖: ๖ก,๗:๗ก-๗ข สตุดปฺปรณากิธมม (พระสงฺคิณี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๑๕	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๔/ ๕๔-๕๘.๕/ ๑๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๒๙	วทศ. ๘๒/๑-๓ สตุดปฺปรณากิธมม (พระสงฺคิณี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	แม่อ่วม พ.ศ. ๒๔๕๓	๔.๕-๕.๕/ ๕๔-๕๖.๕/ ๓.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๘๓/๑-๓ สตุดปฺปรณากิธมม (พระสงฺคิณี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๓/ ๕๒.๕- ๕๖.๕/๓.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๘๔/๑-๓ สตุดปฺปรณากิธมม (พระสงฺคิณี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	จินหวด-แม่หรี พ.ศ. ๒๔๔๘	๔.๖-๕.๒/ ๕๒.๕-๕๖/ ๓.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๐	วทศ. ๘๕/๑-๓ สตุดปฺปรณากิธมม (พระสงฺคิณี-พระมหาปญฺฐาน)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๒-๕.๓/ ๕๔.๕- ๕๖.๕/๔.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง	ยาว /หนา	
	วทศ. ๘๖/๑-๔,๖-๗ สตุดปฎิภาณภิรมม (พระสงฆ์คณิ-พระมหาปฏิฐาน)	๑	๖	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	จีนชั้น-แม่จัน ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๓/ ๕๔-๕๗.๓/ ๓.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๘๗/๑:๑ก-๑ฆ,๒:๒ก,๖-๗ สตุดปฎิภาณภิรมม (พระสงฆ์คณิ-พระมหาปฏิฐาน)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	พ่อเชย-แม่พร้อม พ.ศ. ๒๔๖๕	๔.๔-๕.๕/ ๕๓.๕- ๕๗.๕/๔.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๘๘/๑ สตุดปฎิภาณภิรมมสังเขป (พระสตุดปฎิภาณภิรมมสงเขปพระปรมคุด)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕/ ๕๕.๕/ ๐.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๓๑	วทศ. ๘๙/๑:๑ก-๑ข,๒:๒ก-๒ข อภิธรรมคุดสงคห (พระอภิธรรมคุดสงคห)	๑	๖	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๗/ ๕๓.๕- ๕๕.๗/๕.๓	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๙๐/๑:๑ก-๑,๒-๓:๓ก อภิธรรมคุดสงคห (พระอภิธรรมคุดสงคห)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕/ ๕๓.๗- ๕๗.๘/๓.๗	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๙๑/๒-๓:๓ก พาหุฎีกา (พระฎีกาพาหุอาพวก-นาพาหุวิสูตร))	๑	๓	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๖/ ๕๖/ ๒.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น (ยังไม่ได้ลงเขมา)

มดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
๓๒	วกต. ๕๒/๑๖/ก/๒:๒ก-๒ข,๓,๖/๒,๖/๑, /ฆ/๑,๖/๖,๖/๑,๖-๖,๖/๑:๑ก,๘,๖/๑,๕,๑๐ กัจจายนมูล (พระมูลกัจจายนนาม-อุณาภิ)	๑	๑๖	๓-๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองหีบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๕/ ๕๒-๕๕/ ๑๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๓	วกต. ๕๓/๕/ก/๑๖๓,๖/๑-๒,๖,๖/๖,๘,๖/๑ กัจจายนมูล (พระมูลกัจจายนนาม-อุณาภิ)	๔	๕	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองหีบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๖/ ๕๔-๕๘.๓/ ๖	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกต. ๕๔/๑:๑ก-๑ข,๓ โจทก-วิภคติ (โจทกวิภคตินาม)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๕-๕.๘/ ๕๕.๖- ๕๖.๖/๑.๒	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกต. ๕๕/๑:๑ก กัจจายนมูล (พระมูลกัจจายนสูตร)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองหีบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒-๕.๖/ ๕๓.๒-๕๘/ ๒.๘	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วกต. ๕๖/๑ข พาลปโปท (ตัวพาลปโปทนตุถาย)	๑	๑	๓	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๕/ ๕๔.๖/ ๑.๕	๕.๒/ ๖๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๔	วกต. ๕๗/๑ ภิกขุปาติโมกข	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕/๓๖.๕/ ๒.๕	๕.๒/ ๔๐/	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย

มัตที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	(พราธนาปาฏิโมกข์)											๒	คลังชั้น
	วกต. ๘๘/๑-๒ ภิกขุปาติโมกข์ (พระปาฏิโมกข์)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔๖.๕/ ๓๖.๒-๓๖/ ๓.๘	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๘๘/๑ ภิกขุปาติโมกข์ (พระปาฏิโมกข์)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ลานคิบบ	ธรรมดา	พระพุทธรพจน์	๖.๕/ ๓๖.๔/ ๑.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๓๕	วกต. ๑๐๐/๑:๑ก-๑ฆ ภิกขุปาติโมกข์ (พระปาฏิโมกข์)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	พระพุทธรพจน์	๔.๖-๕.๖/ ๓๑.๕- ๓๘.๕/๑๐	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๓๖	วกต. ๑๐๑/๑:๑ก-๑ฌ สตุตปริตต (พระสตุตปริตต)	๑	๑๐	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๔/ ๓๕.๕- ๓๘.๓/๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๑๐๒/๑:๑ก-๑ค ทวาทสปริตต (พระทวาทสปริตต)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕-๖/ ๓๓-๓๖/ ๒.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง	ยาว /หนา	
	วทศ. ๑๐๓/๑๖ พาหุฎีกา (พระภูิกพาหุ)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	พระพุทธรูป	๕/ ๓๔/๐.๖	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๗	วทศ. ๑๐๔/๑:๑ก-๑ฐ อาฎานาติยสูตร (พระอาฎานาติยสูตร)	๑	๑๓	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๓/ ๓๕.๘- ๓๗.๓/๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๐๕/๑:๑ก-๑ฆ มหาสมยสูตร (พระมหาสมยสูตร)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๖/ ๒๕.๖- ๓๗.๖/๒.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๘	วทศ. ๑๐๖/๑:๑ก-๑ข ภาณวาร (พระภาณวาร)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด ลานคิบบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๖/ ๓๔.๘- ๓๗.๕/๔.๖	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๐๗/๑:๑ก-๑ค อิติลิลิสูตร (พระอิติลิลิสูตร)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๒/ ๓๔.๕- ๓๘.๕/๒	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๐๘/๑ อนตตลภขณสูตร (พระอนตตลภขณสูตร)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๖/ ๓๗.๒/๐.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน

มดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	กัมภีร์ ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๑๐๕/๑ อาทิตตปริยายสูตร (พระอาทิตตปริยายสูตร)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๗/๓๗/ ๐.๓	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๑๐/๑ อภิณหปัจเจกเวกขณ (พระอภิณหปัจเจกเวกขณ)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒/๓๖.๖/ ๐.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
๓๕	วทศ. ๑๑๑/๑:๑ก-๑จ ธมมจกุกปุปวตฺตนสูตร (พระธมมจกุก)	๑	๗	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๕/ ๓๓.๕- ๓๗.๒/๓.๓	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๑๒/๑ วินยสิกขาปทวินิจฺฉย (พระวินยปิฎกปริวรร-ปาจิตติยกนฺท- มฺสาวาทวคฺค)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๕/ ๓๘.๕-/ ๒.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๑๓/๑ สตุตปริตฺต (พระสตุตปริตฺต)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๕/ ๓๕.๘/ ๐.๓	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย ตลิ่งชัน
	วทศ. ๑๑๔/๑:๑ก-๑ท กมฺมวาจาวิธิ	๑	๑๔	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๗-๕.๕/ ๒๗.๕-๓๗/ ๔๐/	๕.๒/ ๔๐/	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย

มดที่	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		กัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กัมภีร์	ไม้ ประกับ	
	(สวดกฐิน-บอกวัตร-ปุพฺพกิจ-อุปสมบทวิธิ- เป็นต้น)										๑๐	๒	คลังชั้น
๔๐	วกต. ๑๑๕/๑:๑ก-๑ข มหาจุณฺทสุตต (พระมหาจุณฺทสุตฺต)	๑	๓	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๖-๕.๓/ ๓๗-๓๗.๖/ ๑.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๑๑๖/๑ สทฺสสนย (พระสทฺสสนย)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๖/๓๖.๕/ ๐.๓	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๑๑๗/๑ โอวาทานุสาสน (พระโอวาทานุสาสน)	๑	๑	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒/๓๗/๑	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๑๑๘/๑:๑ก-๑ข กิริมานนทสุตต (พระกิริมานนทสุตฺต)	๑	๕	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ล่องชาด	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๔.๘-๕.๒/ ๒๖.๖- ๓๗.๕/๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วกต. ๑๑๙/๑:๑ก-๑ค กมฺมวาจาวิธิ (พระปริวาสกมฺม)	๑	๔	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ลานดิบ	ธรรมดา	ม.ป.ส. ม.ป.ป.	๕.๒-๖/ ๓๒.๒- ๓๖.๖/๓	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

มัตถ์	เลขที่/ชื่อเรื่อง	จำนวน			อักษร	ภาษา	เส้น	ฉบับ	ไม้ ประกับ	ผู้แต่ง/ผู้สร้าง/ ปีที่สร้าง	ขนาด (ซ.ม.)		หมายเหตุ
		คัมภีร์	ผูก	บรรทัด							กว้าง /ยาว /หนา	คัมภีร์ ไม้ ประกับ	
	วทศ. ๑๒๐/๑-๒ อภิธรรมมุตตสงคห (พระอภิธรรมมุตตสงคห)	๑	๒	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕/๓๖/๒.๕	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
๔๑	วทศ. ๑๒๑/๑:๑ก-๑ง คิปปิกสงคายนา มาติกา(สวดเจง)	๑	๖	๕	ขอม	บาลี	จาร	ทองทึบ ลานคิบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒-๕.๕/ ๓๔.๖-๓๕/ ๓	๕.๒/ ๔๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒๒/๑:๑ก-๑ง สคต-ทวาทสปริตตสงเขป (สวดมนต์ย่อ - ทำวัตร)	๑	๖	๕	ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ ลานคิบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๔.๕-๕.๒/ ๓๔-๓๖.๕/ ๒.๖	๕.๒/ ๔๐/ ๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒๓/๑ มูลกมมฐฐาน (พระมูลกมมฐฐาน)	๑	๑	๕	ไทย	บาลี-ไทย	จาร	ทองทึบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒/ ๓๖.๒/๑	๕.๒/ ๔๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒๔/๑ คัมภีร์ทักษะ (พระคัมภีร์ทักษะ)	๑	๑	๕	ไทย- ขอม	บาลี-ไทย	จาร	ลานคิบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๕/๓๕.๕/ ๑	๕.๒/ ๔๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒๕/๑ หนังสือสุกควาย (หนังสือสุกควาย)	๑	๑	๕	ไทย	ไทย	จาร	ลานคิบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๕/๓๔/ ๐.๓	๕.๒/ ๔๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น
	วทศ. ๑๒๖/๑:๑ก-๑ข ตำรายาต่าง ๆ (สัพพคุณยาต่าง ๆ)	๑	๓	๕	ไทย	ไทย	จาร	ลานคิบ	ธรรมดา	ม.ป.ศ. ม.ป.ป.	๕.๒-๕.๖/ ๒๕-๓๖/๓.๒	๕.๒/ ๔๐/๒	สมบัติ วัดไก่อเตี้ย คลังชั้น

กัมภีร์ใบลาน เลขที่ วท.๒๗/ค/๑

เรื่อง มหานิพานวณณา(ทสชาติ) ชาตกภูฏกถา ขุททกนิกายภูฏกถา (วิฐรบัณจิต)

อักษร ขอม ภาษา บาลี เส้น จาร

สมัยอยุธยา สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พ.ศ. ๒๑๖๑

วิฐรชาตก ในเรื่องนี้พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นวิฐรบัณจิต ผู้เป็นปราชญ์ในราชสำนักของพระเจ้า
ชนนุชยโกรพยะแห่งกรุงอินทปัต พระวิฐรบัณจิตจะเป็นผู้ถวายธรรมแก่พระราชาจนเป็นที่เชื่อถือเลื่องลือไปทั่ว
วันหนึ่งพระเจ้าชนนุชยได้เสด็จไปถือศีล ณ พระราชอุทยาน เหล่าพญานาค พญาครุฑ และพระอินทร์ ต่างพากัน
มาเจริญสมาธิบำเพ็ญสมณธรรม ณ สถานที่แห่งนี้ด้วย พระราชาทั้งหลายต่างใคร่รู้ว่าศีลของผู้ใดจะประเสริฐกว่ากัน
พระวิฐรบัณจิตได้กราบทูลว่า ศีลของทั้งสี่พระองค์ต่างก็เลิศล้ำคุณธรรมเสมอเหมือนกัน ทั้งสี่พระองค์จึงทรง
ปิตินิดกันทั่วหน้า จึงประทานรางวัลแก่วิฐรบัณจิต

เมื่อพญานาคกลับถึงเมืองนาคก็พรรณาคณของวิฐรบัณจิต ทำให้มหีเหสีใคร่จะฟังธรรมบ้าง จึงออกอุบาย
แสร้งประจบแล้วให้พระสวามีนำหัวใจของวิฐรบัณจิตโดยที่เจ้าตัวต้องให้มาด้วยความเต็มใจ มิฉะนั้นนางจะ
ถึงแก่ความตาย พญานาคจึงให้พระธิดาไปประกาศว่าถ้าผู้ใดนำหัวใจพระวิฐรบัณจิตมาได้จะยอมเป็นชายา
ยักต์ปุณณะ ได้อาสาไปทำพินันกับพระเจ้าชนนุชย พระเจ้าชนนุชยทรงพ่ายแพ้จึงมอบพระวิฐรบัณจิตให้ไป

ยักษ์ปุณณะพยายามฆ่าพระวิฐรบัณจิตหลายครั้งก็ไม่สำเร็จ เมื่อยักษ์ปุณณะได้ฟังธรรมจากวิฐ
รบัณจิต จึงเคความเลื่อมใส จะปล่อยตัวพระวิฐรบัณจิต แต่พระวิฐรบัณจิตยืนยันจะไปพบพญานาคให้ได้ ยักษ์
ปุณณะจึงพาไปยังเมืองนาค และได้แสดงธรรมแก่มหีเหสีของพญานาคตามความปรารถนาของนาง เพราะการ
แสดงธรรมก็คือหัวใจของพระวิฐรบัณจิตนั่นเอง เมื่อวิฐรบัณจิตกลับบ้านเมืองของตนแล้วก็ได้แสดงธรรมสั่ง
สอนประชาชนจนสิ้นอายุขัย บารมีประจำเรื่องนี่คือ "สังฆบารมี"

ข้อมูลจาก "เกร็ดวรรณคดี" ชุดส่งเสริมเอกลักษณ์ไทย ฝ่ายวิชาการ หอสมุดกลาง ๐๑

องค์ความรู้เอกสารโบราณ

คัมภีร์ใบลาน

ความหมายหนังสือใบลานหรือคัมภีร์ใบลาน

เป็นหนังสือที่บันทึกลายลักษณ์อักษรด้วยวิธีการจารตัวหนังสือลงบนใบลานของต้นลาน แล้วเจาะรูร้อยหูด้วยสายสนองมัดรวมกันเป็นผูกนิยมเรียกว่า “คัมภีร์ใบลาน” ที่เรียกว่าคัมภีร์ใบลานเพราะเนื้อเรื่องที่จารลงบนใบลาน ส่วนใหญ่เป็นพระธรรมคำสอน ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาทิ พระไตรปิฎก เป็นต้น นอกจากนั้นยังใช้บันทึกเรื่องราวอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องด้วยสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเรื่องอันเป็นบทนิพนธ์ของอดีตชนกก็มี ด้วยเหตุที่พระธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเก็บรักษาไว้อย่างดีในที่อันควร และต้องทะนุถนอมเป็นพิเศษดุจเดียวกับพระพุทธรูป

ประเภทคัมภีร์ใบลาน

๑. คัมภีร์ใบลานฉบับหลวง คือคัมภีร์ใบลานที่สร้างขึ้นโดยพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ การสร้างคัมภีร์ใบลานฉบับหลวงจะมีความถูกต้องแม่นยำสูง เนื่องจากมีการตรวจทานหลายครั้ง ซึ่งสามารถเป็นต้นฉบับให้กับฉบับอื่น ๆ ได้ใช้คัดลอกต่อ ๆ กันมา
๒. คัมภีร์ใบลานฉบับราษฎร์ หรือฉบับเจलयศักดิ์ หมายถึงคัมภีร์ใบลานที่พระสงฆ์ สามเณร หรือราษฎรทั่วไปสร้างขึ้น มีฉบับลานดิบ ฉบับรักทึบ ฉบับล่องรัก ฉบับล่องชาด และฉบับทองทึบ

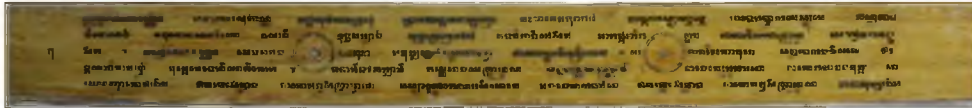
ภาษาที่ใช้ในคัมภีร์ใบลาน นั้นส่วนมากเป็นภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาไทย ภาษาบาลี-ไทย ภาษาบาลี-เขมร ภาษาบาลีไทย-เขมร เป็นต้น

เส้นอักษรของคัมภีร์ใบลาน นั้นส่วนมากเป็นเส้นจาร และมีที่เขียนเป็นเส้นหมึกและเขียนด้วยเส้นหมึก เส้นทองก็มีบ้างแต่เป็นส่วนน้อย และปัจจุบันมีเส้นพิมพ์ที่จัดทำขึ้นด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

ตัวอย่างคัมภีร์ใบลานเส้นจาร

ตัวอย่างคัมภีร์ใบลานเส้นซูป

ตัวอย่างคัมภีร์ใบลานเส้นหมึก

อักษรที่ใช้จารคัมภีร์ใบลาน ที่พบเห็นโดยทั่วไปในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทยจะนิยมจารด้วยอักษรขอม ภาคอีสานจารด้วยอักษรธรรมอีสาน และอักษรไทยน้อย ภาคเหนือจารด้วยอักษรธรรมล้านนา อักษรมอญพบปรากฏอยู่ในภาคกลาง ในจังหวัด ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม ราชบุรี (ภาษาที่ใช้เป็นภาษาบาลี ภาษามอญ ภาษาบาลี-มอญ, ภาษาบาลีมอญ-พม่า) และยังพบอักษรอื่น ๆ เช่น อักษรพม่า อักษรสิงหล และอักษรไทย เป็นต้น

ฉบับของคัมภีร์ใบลาน คัมภีร์ใบลานที่จารเสร็จแล้วนิยมตกแต่งหน้าลาน และขอบคัมภีร์เพื่อให้เป็นชุดเดียวกัน ลักษณะการตกแต่งที่ต่างกันในแต่ละชุดมีชื่อเรียกเฉพาะว่า “ฉบับ” มี ฉบับทองใหญ่ ฉบับรองทรง ฉบับทองซูป ฉบับข้างลาย ฉบับข้างลายรดน้ำ ฉบับข้างลายรดน้ำแดง ฉบับรดน้ำคำเอก ฉบับทองน้อย ฉบับล่องชาด ฉบับทองทึบ ฉบับล่องรัก ฉบับชาดทึบ ฉบับรักทึบ ฉบับลานดิบ เป็นต้น

ชนิดของคัมภีร์ใบลาน มี ๒ ชนิดด้วยกัน

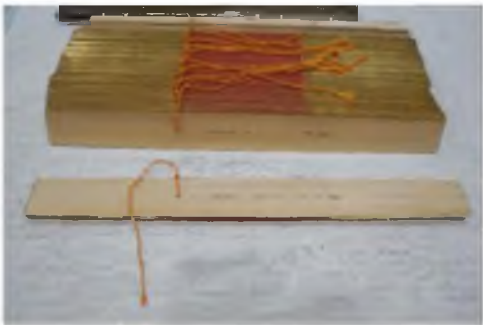
๑. คัมภีร์ใบลานชนิดลานยาว
๒. คัมภีร์ใบลานชนิดลานสั้น เรียกว่า “ลานก้อม”

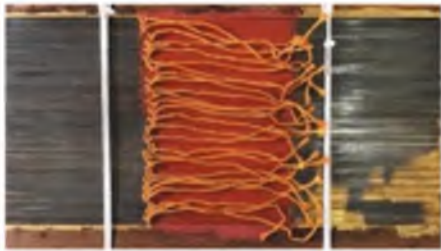
การวัดขนาดคัมภีร์ใบลาน ต้องทำการวัดขนาดของคัมภีร์ใบลานทั้ง ๒ ด้าน คือ ด้านกว้าง และด้านยาว และความหนาของคัมภีร์ใบลาน โดยใช้หน่วยวัดเป็นเซนติเมตร

แบบกรอกข้อมูล (worksheet) เป็นการบันทึกข้อมูลเพื่อลงทะเบียนมาจัดพิมพ์เป็นฐานข้อมูล รายละเอียดของคัมภีร์ใบลาน ชื่อเรื่อง ชื่อผู้สร้าง ผู้จาร ปีที่สร้าง วัตถุประสงค์ของการสร้าง ภาษา อักษร ของคัมภีร์ใบลาน ขนาดของไม้ประทับในเรื่องนั้น ๆ เปรียบเสมือนค่านำของคัมภีร์ใบลาน

องค์ประกอบของคัมภีร์ใบลาน

รูปภาพ	คำอธิบาย
	ใบลาน คือใบของต้นลาน ซึ่งนำมาใช้เขียนคัมภีร์ใบลาน เป็นเอกสารบันทึกเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งคติโลกและคติธรรม เช่น เรื่องราวและหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ โหราศาสตร์ วรรณกรรม พงศาวดาร กฎหมายโบราณ ตำรายา เวทมนตร์คาถา เป็นต้น ใบลานยาว เรียกว่า หนังสือผูก ลานสั้น เรียกว่า หนังสือก้อม
	ผ้าห่อคัมภีร์ เอาไว้ห่อคัมภีร์ใบลานเพื่อป้องกันไม่ให้คัมภีร์ใบลานสกปรก ป้องกันการชำรุดฉีกขาด ผ้าที่ใช้ห่อคัมภีร์มีหลากหลายชนิดแตกต่างกันไป เช่น ผ้าทอ ผ้ายกดอก ผ้าทอยกดิน ผ้าไหม ผ้าต่วน ผ้าลายอย่าง ผ้าพิมพ์ลายสีต่าง ๆ ฯลฯ
	เชือกมัดคัมภีร์ใบลาน คัมภีร์ใบลานเมื่อห่อผ้าเรียบร้อยแล้ว ต้องใช้เชือกมัดให้แน่นเพื่อป้องกันฝุ่นละอองและสัตว์เข้าไปกัดกินใบลานข้างใน เชือกที่มัดคัมภีร์ใบลานใช้เชือกเส้นเดียวยาวต่อกัน มัดด้านขวางรอบห่อคัมภีร์

	ไม้ประกบ คัมภีร์ใบลานแต่ละคัมภีร์จะต้องประกอบด้วยไม้ประกบ ๒ ข้าง หรือ ๑ คู่ ขนานอยู่หน้า-หลัง ทำหน้าที่หุ้มคัมภีร์อยู่ด้านนอก เปรียบเสมือนปกหน้าและปกหลัง เพื่อให้ใบลานแข็งแรงไม่ปิดหัก เตะ หรือฉีกขาดได้ง่าย ไม้ประกบส่วนใหญ่ทำจากไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก ไม้จันทร์ ขนาดของไม้ประกบต้องกว้างยาวเท่ากับหน้าลาน ความหนาประมาณ ๑-๒ ซม. หรือมากกว่านี้ก็ได้ ไม้ประกบจะมีการตกแต่งลวดลายให้สวยงาม เช่น ไม้ประกบรายลดน้ำ ไม้ประกบประดับมุก ไม้ประกบลายกำมะลอ ไม้ประกบธรรมดา เป็นต้น
	ป้ายบอกชื่อคัมภีร์ หรือชื่อเรื่องของหนังสือใบลาน หรือฉลาก ฉลากนี้จะเสียบไว้ที่หน้ามัดคัมภีร์ วัสดุที่ใช้ทำฉลากมีหลายชนิด ได้แก่ ฉลากไม้ ฉลากทองเหลือง ฉลากงา เส้นไหมทอยกดอกเป็นลายรูปตัวอักษรชื่อคัมภีร์ เรียกว่า ฉลากทอ
	สายสนอง คือ สายที่ใช้ร้อยใบลานเพื่อแบ่งผูก ซึ่งจะผูกเข้ากับหูใบลานทางด้านซ้ายเพียงด้านเดียว ปล่อยด้านขวาให้ว่างไว้ เพื่อสะดวกในการเปิดพลิกใบลาน

	คัมภีร์ใบลาน ๑ มัด คือคัมภีร์ใบลาน ๑ เรื่อง อาจมีจำนวนตั้งแต่ ๗ ผูก ขึ้นไป หรือมีมากกว่า ๓๐ ผูก มัดรวมเข้าด้วยกัน เรียกคัมภีร์ใบลาน ๑ มัด
	คัมภีร์ใบลานฉบับทองทึบ ใช้เรียกคัมภีร์ใบลานที่มีการตกแต่งปิดทองทั้ง ๔ ด้าน
	คัมภีร์ใบลานฉบับล่องชาด ใช้เรียกคัมภีร์ใบลานที่ขอบลานด้านข้างทางยาวทาบ ตรงกลางปิดทอง ทึบขนาดสองข้าง และส่วนอื่น ๆ ที่เหลือก็ปิดทองทึบ
	คัมภีร์ใบลานฉบับลานดิบ ใช้เรียกคัมภีร์ใบลานที่ไม่มีการตกแต่งขอบลานทั้งสี่ด้าน
	คัมภีร์ใบลานฉบับรักทึบ ใช้เรียกคัมภีร์ใบลานที่มีการทาร์กทึบทั้ง ๔ ด้าน
	คัมภีร์ใบลาน ๑ กับ ใช้เรียกคัมภีร์ใบลานที่ไม่มีการแบ่งผูก ใช้วิธีเรียงลำดับต่อ ๆ กัน ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง แม้จะมีจำนวนลานมากเท่าใดก็ตาม รวมเรียกว่า "กับ" คัมภีร์กับหนึ่งจะมีเส้นเชือกยาวร้อยรวมลานทั้งหมดไว้ด้วยกันทั้ง ๒ หู (๒ รู) โดยมีไม้ประกบร้อยปิดหน้า - หลังเพื่อให้ลานแข็งแรง ไม่หักเตาะ หรือฉีกขาดง่าย เชือกที่ร้อยหูกัมภีร์ทั้ง ๒ เส้นนี้เรียกว่า สายสนอง เช่นเดียวกัน

หนังสือสมุดไทย

หนังสือสมุดไทยเป็นหนังสือที่บันทึกลายลักษณ์อักษรบนกระดาษ โดยวิธีเขียนด้วยดินสอ หรือ ชุป โดยใช้ปากกาหรือพู่กันจุ่ม (ชุบ) หมึก แล้วเขียน หนังสือโบราณประเภทกระดาษ มีทั้งชนิดที่เป็นเล่ม และเป็นแผ่นชนิดที่เป็นเล่มเรียกว่าหนังสือสมุดไทย เป็นหนังสือที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว มีได้เย็บเป็นเล่ม เหมือนหนังสือในปัจจุบัน ใช้กระดาษแผ่นเดียวยาวติดต่อกัน พลิกกลับไปกลับมาให้เป็นเล่มหนา หรือบาง กว้างหรือยาวเท่าใดก็ได้ ตามแต่ความต้องการของผู้ใช้ หนังสือสมุดไทยเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี ๒ สี คือ สีขาว สีดำ เรียกว่าหนังสือสมุดไทยขาว และ หนังสือสมุดไทยดำ สมุดดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่ทำจากต้นข่อย จึงนิยมเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า สมุดข่อย หรือบางที่อาจเรียกสั้นๆ ว่า สมุดไทย ในจังหวัดภาคใต้ นิยมเรียกสมุดไทยขาว และสมุดไทยดำว่า บุตขาว และบุตดำ

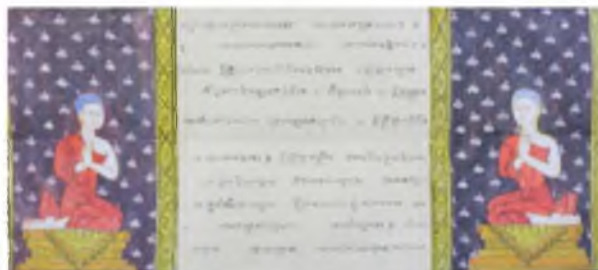
ตัวอย่าง หนังสือสมุดไทยดำ

ตัวอย่าง หนังสือสมุดไทยขาว

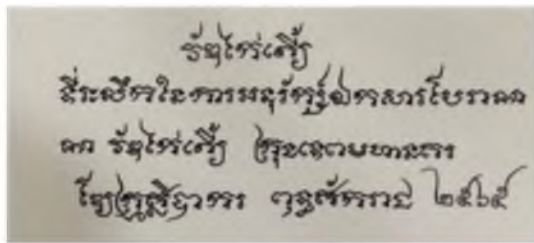
ตัวอย่าง สมุดไทยขาว เลขที่ สข.วท. ๗๙ เรื่อง พระมาลัยยสุตต (หมวดธรรมคดี ว่าด้วยบทสวดพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ พระมาลัยแสดงพระธรรมเทศนาเรื่องนรก สวรรค์ที่พระองค์ไปพบมาให้ญาติโยมฟัง สวดแจ้ง (มาติกา) ว่าด้วย พระวินัย พระสูตร พระอภิธรรม เป็นการสังคายนาพระไตรปิฎกเหมือนกันที่ ๑ อักษรขอม ภาษาบาลี-ไทย เส้นหมึกดำ

ประมวลภาพการอนุรักษ์เอกสารโบราณ

ณ วัดไก่เตี้ย กรุงเทพมหานคร

โดยกรมศิลปากร พุทธศักราช ๒๕๖๕

บรรณานุกรม

ประวัติวัดโก่เตี้ย จัดพิมพ์เมื่อคราวสร้างพระอุโบสถ พ.ศ.๒๕๑๑

ทศชาติ 9 (วิธรรชาดก) NECTEC (โดยนางอารมณ มงคลลักษณ์ ร.ร.วัดนาคนิมิตร ๒๗ พ.ค. ๒๕๔๕) สืบค้นเมื่อ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ จาก <https://www.nectec.or.th/schoolnet/library/create-web/10000/religion/10000-6051.html>

คัมภีร์ใบลาน จารจารึก ด้วยศรัทธา (บทความ,ฉันทดี สุขประเสริฐ | โปสเมื่อ : ๔ พ.ค. ๒๕๖๔) สืบค้นเมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ จาก https://www.sac.or.th/databases/traditional-bjects/th/blog_det.php?bid=6

หนังสือใบลาน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๓๒ / เรื่องที่ ๓ หนังสือโบราณของไทย / หนังสือใบลาน สืบค้นเมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ จาก <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=32&chap=3&page=t32-3-infodetail02.html>

สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร. ความรู้ด้านการซ่อมอนุรักษ์คัมภีร์ใบลาน. สืบค้นเมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ จาก องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ <https://www.nlt.go.th> > ebook-

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย

คำสั่งกรมศิลปากร

ที่ ๔๒๕ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณ
วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ด้วยกรมศิลปากร มอบหมายนโยบายในการสืบสาน สร้างสรรค์ และต่อยอด มรดกภูมิปัญญาทางเอกสารโบราณ ให้สำนักหอสมุดแห่งชาติ โดยกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก ดำเนินโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณในแหล่งเอกสารโบราณตามวัดต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบที่จะพัฒนาต่อยอดยิ่งขึ้นไป กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก จึงจัดทำโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาสู่สาธารณชนและเป็นหลักฐานสำคัญสืบทอดสู่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

ในการนี้ กรมศิลปากร จึงแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ยขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. พระครูคินปรีธิตยากร
เจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ย
๒. นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ
อธิบดีกรมศิลปากร

คณะทำงาน

๑. นางสาววาสนา นามดวงใจ
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ	ประธานคณะทำงาน
๒. นายทีปวัฒน์ วัชรศิริอมร
ผู้อำนวยการกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก	รองประธานคณะทำงาน
๓. พระวีระ สุวีโร(ชาติฝึกแก้ว)
เลขานุการเจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ย	คณะทำงาน

๔. นายอรรณู

๔. นายอรัญ อ่อนจันทร์ อดีตกรรมการวัด	คณะทำงาน
๕. นายประมวล เสียงเพราะ อดีตกรรมการวัด	คณะทำงาน
๖. ร้อยตรีเสด็จ นิลเพชร อดีตกรรมการวัด	คณะทำงาน
๗. นายจุง ดิประโคน นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๘. นายวินัย เกาเสน นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๙. นางสาวยุวเรศ วุทธิพล นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๑๐. นางสาววชรพร อังกูรชัยชัย นักภาษาโบราณชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๑. นายสันติ วงศ์บุญลักษณ์ นักภาษาโบราณชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๒. นางรัตนภรณ์ สอาดโษฐ์ นักภาษาโบราณชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวอุไร คำมีภา นักภาษาโบราณปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวปณยวีร์ ส่งเสริม นักภาษาโบราณปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๕. นายนรวิชัย มีชัย นักภาษาโบราณ	คณะทำงาน
๑๖. นายวัฒนา พึ่งชื่น นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๗. นางยุพเรศ แก้วกันยา นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นายจามิกร ชูทรัพย์ นักภาษาโบราณปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงาน...

ให้คณะทำงานมีหน้าที่

๑. กำหนดแผนการปฏิบัติงาน และแนวทางการอนุรักษ์จัดเก็บเอกสารโบราณวัดโก่เตี้ย
 ๒. ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 ๓. ปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในภาคส่วนอื่น ๆ เช่น บุคลากรของวัดอย่างสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
 ๔. ปฏิบัติงานเชิงเผยแพร่ สนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านการคัดถ่ายถอด อ่าน แปล และรวบรวมเนื้อหาที่น่าสนใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

 พ

(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ)
อธิบดีกรมศิลปากร

โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดไก่อี้อยู่

เลขที่.....
 ผลผลิตที่ ๓.....
 ชื่อโครงการ.....
 ประเภทโครงการ.....
 หน่วยงานรับผิดชอบ.....
 งบประมาณ.....

พื้นฐานด้านการสืบค้น และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
 แหล่งเรียนรู้และแหล่งศิลปวัฒนธรรมได้รับการพัฒนา
 โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดไก่อี้อยู่
☒ ใหม่ ☐ ต่อเนื่อง
 กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก สำนักหอสมุดแห่งชาติ
 กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 จำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑. หลักการและเหตุผล

เอกสารโบราณบันทึกสรรพวิชาการต่าง ๆ ในอดีตไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นหลักฐานวิชาการที่สำคัญอย่างยิ่ง นับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่จะคอยกระตุ้นหนุนทางปัญญาในการศึกษาอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างมีคั่งยังยืนต่อไป

กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ได้ดำเนินการอนุรักษ์เอกสารโบราณมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบัน โดยได้ดำเนินการอนุรักษ์เอกสารโบราณทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาปฏิบัติงานอนุรักษ์เอกสารโบราณกับชุมชนในการพัฒนาเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดซึ่งเป็นแหล่งเอกสารโบราณที่สำคัญ และพระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ มีส่วนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดูแลมรดกภูมิปัญญาให้สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามและวัดไก่อี้อยู่ เป็นแหล่งเอกสารโบราณที่สำคัญ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการศึกษาของพระภิกษุสามเณรมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงมีตำราศึกษาเล่าเรียนหลายประเภท เช่น คัมภีร์โบราณ หนังสือสมุดไทย ซึ่งผ่านกาลเวลาอย่างยาวนาน ตำราเหล่านั้นจึงอยู่ในฐานะเป็นเอกสารโบราณที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์จัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อการสืบค้น ศึกษา องค์กรความรู้ที่ถูกต้องบันทึกไว้และนำออกเผยแพร่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน และสอดคล้องนโยบายกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ในการรักษารักษาศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกรมศิลปากรกับคณะสงฆ์ ในการมีส่วนสำคัญยังต้องการดูแลสมบัติล้ำค่าเหล่านั้นให้คงอยู่และเป็นประโยชน์ โดยคณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการคัดถ่ายถอด ถ่ายแบบ และเผยแพร่ในรูปแบบที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจนำไปปฏิบัติได้อีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับวัดอื่น ๆ ควรค่าแก่การยกย่องเป็นวัดต้นแบบในการอนุรักษ์เอกสารโบราณและควรได้รับการเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นการส่งเสริมเครือข่ายภาคอนุรักษ์เอกสารโบราณ

ดังนั้น กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก จึงได้จัดทำโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดไก่อี้อยู่ งบประมาณ ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อดำเนินการสำรวจ อนุรักษ์ ลงทะเบียน และจัดเก็บเอกสารโบราณต่าง ๆ ในวัดให้เป็นระบบ สอดคล้องแนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ของวัด อันจะบูรณาการประโยชน์อย่างรอบด้าน เช่น แหล่งเรียนรู้อักษร ภาษา วัฒนธรรม สังคม และยังเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรเครือข่ายภาคศิลปกรรมกับองค์กรสงฆ์อย่างเหนียวแน่นยิ่งขึ้นไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสำรวจ อนุรักษ์ ลงทะเบียน และจัดเก็บเอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดไก่อี้อยู่
๒. เพื่อสร้างเครือข่ายภาคอนุรักษ์เอกสารโบราณระหว่างกรมศิลปากรกับคณะสงฆ์ เช่น วัดมหาวิทยาลัยสงฆ์ เป็นต้น
๓. เพื่อนำข้อมูลองค์ความรู้ในเอกสารโบราณมาเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ เช่น เผยแพร่องค์ความรู้ใน Facebook กรมศิลปากร จัดสัมมนา เสวนา เป็นต้น
๔. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย อักษร ภาษา วรรณกรรม และประวัติศาสตร์

๓. เป้าหมาย

๑. สำรวจ อนุรักษ์ สงทะเบียง และจัดทําบัญชีเอกสารโบราณของวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย
๒. ร่วมมือกับวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ยเป็นเครือข่ายภาคอนุรักษ์เอกสารโบราณ
๓. เผยแพร่องค์ความรู้ในเอกสารโบราณจากความร่วมมือกับคณะสงฆ์
๔. ส่งเสริมพื้นที่เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลการเรียนรู้เอกสารโบราณ (แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย)

๔. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๔.๑ ผลผลิต (OUTPUT)

- เอกสารโบราณของวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย ได้รับการอนุรักษ์ สงวนรักษาด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

- กรมศิลปากรกับวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย ได้ร่วมกันดำเนินงานด้านเอกสารโบราณ
- ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากเอกสารโบราณอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน
- ได้แหล่งเรียนรู้เอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย

๔.๒ ผลลัพธ์ (OUTCOME)

- สำนักหอสมุดแห่งชาติมีทะเบียนบัญชีเอกสารโบราณเพิ่มขึ้น
- เกิดความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายระหว่างกรมศิลปากรกับวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย
- ผู้สนใจได้รับความรู้ภูมิปัญญาจากเอกสารโบราณนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติได้
- มีผู้สนใจเข้าศึกษาเรียนรู้ในแหล่งเอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย

๕. วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๕.๑ ตัวชี้วัดผลผลิต

- ร้อยละ ๗๐ ของเอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย ได้รับการอนุรักษ์ สงวนรักษาด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

- จำนวนเอกสารโบราณวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ยบางส่วน ที่ได้รับการคัดถ่ายถอด อ่านแปลร่วมกันระหว่างกรมศิลปากรกับคณะสงฆ์ของวัด

๕.๒ ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- ร้อยละ ๑๐๐ สำนักหอสมุดแห่งชาติมีทะเบียนบัญชีเอกสารโบราณเพิ่มขึ้น
- กรมศิลปากรกับวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ยเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานด้านเอกสารโบราณ
- ผลการดำเนินงานได้รับการเผยแพร่ (ผ่านการแถลงข่าว) ให้สาธารณชนทราบ

๖. วิธีดำเนินการ

๖.๑ ลักษณะและวิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับวัดเบญจมบพิตรฯ และวัดโก่เตี้ย เพื่อเข้าดำเนินการสำรวจ อนุรักษ์ จัดเก็บ และจัดทำบัญชีเอกสารโบราณ
- ประสานความร่วมมือกับคณะสงฆ์ปฏิบัติงานเครือข่ายจิตอาสาพาอ่าน แปล คัมภีร์ใบลานในแหล่งเอกสารโบราณ
- จัดงานแถลงข่าวเผยแพร่องค์ความรู้ในคัมภีร์ใบลานที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งเกิดจากการร่วมอ่าน แปล ของนักภาษาโบราณกับคณะสงฆ์ให้สาธารณชนรับทราบ

๖.๒ แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	งบประมาณ ปี ๒๕๖๕											
	ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑ ขออนุมัติหลักการโครงการ									←→			
๒. ประสานกับวัด และคณะสงฆ์									←→			
๓ ดำเนินการโครงการ												
- กิจกรรมสำรวจ อนุรักษ์ ลงทะเบียน										←→		
จัดเก็บเอกสารโบราณ												
- กิจกรรมกรมศิลปากรร่วมมือคณะสงฆ์ร่วม											←→	
ใจ อ่านแปลใบลาน สืบสานมรดกภูมิปัญญา												
- จัดงานแถลงข่าวเผยแพร่ความรู้จาก												←→
เอกสารโบราณที่เกิดจากความร่วมมือ												
ระหว่างกรมศิลปากรกับพระสงฆ์												
๔. เบิกจ่าย/สรุปผลการจัดอบรม												←→

หมายเหตุ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

๗. พื้นที่ดำเนินการตามโครงการ

๑. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เขตดุสิต กรุงเทพฯ
๒. วัดไก่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน – กันยายน ๒๕๖๕

๙. งบประมาณ

จำนวน ๑๕๐,๐๐๐.- บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ตามประมาณการค่าใช้จ่าย ดังนี้

กิจกรรมสำรวจ อนุรักษ์ ลงทะเบียน จัดเก็บเอกสารโบราณ จำนวน ๗๐,๐๕๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในพิธีเปิดโครงการ

(๓๐ คน x ๒ วัด x ๑ มื้อ x ๓๕ บาท)

เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท

- ค่าจ้างเหมาทำป้ายโครงการ

เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- ค่าจ้างเหมาจัดดอกไม้ตกแต่งสถานที่

เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

เช่น ใบลานเปล่า สายสนอง แอลกอฮอล์ เชือกมัด สำลี ฯลฯ

เป็นเงิน ๕๗,๙๕๐ บาท

กิจกรรมกรมศิลปากรร่วมมือคณะสงฆ์ร่วมใจ อ่านแปลใบลาน ฯ

จำนวน ๔๐,๒๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวันสำหรับภิกษุ

(๕ รูป x ๒ วัด x ๒๐๐ บาท x ๖ วัน)

เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับภิกษุ

(๕ รูป x ๒ วัด x ๒ มื้อ x ๓๕ บาท x ๖ วัน)

เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท

- ค่าพาหนะไป – กลับ สำหรับภิกษุ

(๕ รูป x ๒ วัด x ๔๐๐ บาท x ๖ วัน)

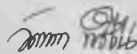
เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

กิจกรรมแถลงข่าวความร่วมมืออนุรักษ์อ่านแปลเอกสารโบราณ	จำนวน ๓๔,๗๕๐ บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดพิมพ์เผยแพร่เนื้อหา (นิทรรศการ)	เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดดอกไม้ตกแต่งสถานที่	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- ค่าจ้างเหมาทำป้ายเวที	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมงาน (๕๐ คน x ๑ มื้อ x ๓๕๕ บาท)	เป็นเงิน ๑,๗๕๐ บาท
- ค่าจ้างเหมาทำตาสปตรัตนรงค์ (๒ เล่ม x ๑๐,๐๐๐ บาท)	เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท	
(หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)	

ทั้งนี้ ขอถวายได้ทุกรายการตามความเหมาะสม

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

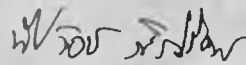
๑. วัด มีหลักฐาน บัญชีทะเบียนเอกสารโบราณในการศึกษาข้อมูล เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา
๒. คณะสงฆ์และพระสงฆ์เจ้าอาวาส ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสารโบราณ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเอกสารโบราณ เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของชาติ
๓. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับเอกสารโบราณให้มากขึ้น เกิดการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเอกสารโบราณในที่ต่าง ๆ

(นายวัฒนา พิงชื่น)

นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

ผู้เขียนโครงการ

(นายทีปรัตน์ วัชรศิริอมร)

ผู้อำนวยการกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาววาสนา งามดวงใจ)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ผู้เห็นชอบโครงการ

กำหนดการ

พิธีแถลงข่าวโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย

กิจกรรมกรรมศิลป์ร่วมมือคณะสงฆ์ร่วมใจ อนุรักษ์ สืบสาน อ่านแปล ไบลาน

วันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ณ วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

- เวลา ๐๘.๓๐ น. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมงาน
- เวลา ๐๙.๐๐ น. พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่ จิตอาสาประชาชน และผู้เข้าร่วมพิธีพร้อมกันภายในพระอุโบสถ
- เวลา ๐๙.๓๐ น. แนะนำโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย
(นายวัฒนา พิงชื่น นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ)
- เวลา ๑๐.๐๐ น. พิธีแถลงข่าวโครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ย
- อธิบดีกรมศิลปากร(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ) ถวายतालपत्रที่ระลึกในการอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดไถ่เตี้ยแด่เจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ย(พระครูวศินปริยัตยากร)
 - เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
 - เจ้าอาวาสตั้งतालपत्रที่ระลึกฯ ให้ศีล (ผู้เข้าร่วมพิธีรับศีลพร้อมกัน)
 - อธิบดีกรมศิลปากร(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ) ถวายคัมภีร์ไบลานที่ได้รับการอนุรักษ์แล้วแด่เจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ยเป็นการส่งมอบผลการดำเนินงานทั้งหมดต่อหน้าสื่อมวลชน
 - อธิบดีกรมศิลปากร(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ) ถวายเกียรติบัตรแด่พระสงฆ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมกรรมศิลป์ร่วมมือคณะสงฆ์ร่วมใจ อนุรักษ์ สืบสาน อ่านแปล ไบลาน
 - อธิบดีกรมศิลปากร(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ) มอบเกียรติบัตรแก่ภาคีเครือข่ายจิตอาสาปฏิบัติงานอนุรักษ์เอกสารโบราณ
 - อธิบดีกรมศิลปากร(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ) แลกผลงานการอนุรักษ์ฯ และขอบคุณภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน พร้อมด้วยผู้รับผิดชอบโครงการฯ(นายวัฒนา พิงชื่น นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ) ร่วมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน
 - เจ้าอาวาสวัดไถ่เตี้ย(พระครูวศินปริยัตยากร) กล่าวสัมโมทนียกถาและอนุโมทนา (ผู้เข้าร่วมพิธีกรวดน้ำรับพร)
 - เสร็จพิธี

หมายเหตุ ลำดับขั้นตอนก่อนและหลังอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

แผนการดำเนินงาน
การจัดหมวดหมู่ ลงทะเบียนคัมภีร์ใบลาน
วัดไถ่เตี้ย เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ใช้เวลาปฏิบัติงาน ๔๐ วัน (ประเมินโดยไม่รวมอุปสรรคปัญหาหน้างานซึ่งอาจเกิดขึ้นได้) แบ่งการทำงานเป็น ๔ ครั้งๆ ละ ๑๐ วัน เว้นวันหยุดราชการและวันนักขัตฤกษ์ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม- ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๘ - ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๕ สิงหาคม - ๓ กันยายน ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๒ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๕

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ครั้งที่ ๑ คัดแยกประเภท จัดหมวดหมู่คัมภีร์ใบลาน

๑.นำคัมภีร์ใบลานที่สำรวจพบทั้งหมดออกวางเรียงในสถานที่ปฏิบัติงานเพื่อทราบปริมาณงานที่แท้จริงและตรวจสอบสภาพเอกสารโบราณ

๒.ทำความสะอาดโดยใช้สำลีชุบแอลกอฮอล์เช็ดตามหลักวิชาการ พร้อมทั้งคัดแยกคัมภีร์ใบลานที่อยู่ในสภาพดีและที่อยู่ในสภาพชำรุดเสียหายออกจากกัน

๓.คัมภีร์ใบลานที่ชำรุดเสียหายเกินกว่าจะซ่อมได้ เก็บรวมไว้เป็นมัดๆละประมาณ ๒๕-๓๐ ผูกดำเนินการห่อผ้าให้เรียบร้อยและเขียนป้ายหน้ามัดให้ทราบว่า “คัมภีร์ใบลานชำรุดพลัดผูก”

๔.ในส่วนของคัมภีร์ใบลานที่อยู่ในสภาพดีสามารถนำไปดำเนินการต่อได้ ทำการอ่าน คัดแยกเป็นหมวดหมู่ของคัมภีร์ตามประเภทอักษร ภาษา ชื่อเรื่อง เนื้อหา ฉบับ เส้นอักษร และไม่ประทับ ให้อยู่ในพวกเดียวกัน เพื่อสะดวกในการลงทะเบียน

๕.จัดเรียงลำดับอักษร(สัญลักษณ์บอกหน้าคัมภีร์)แต่ละผูกให้ถูกต้อง จัดลำดับผูกให้สอดคล้องของแต่ละเรื่องซึ่งมีหลักการลงทะเบียนเป็นการเฉพาะ คัมภีร์ใบลานที่สายสนองขาดหรือเปื่อย ทำการเปลี่ยนสายสนองใหม่ ทำปกหน้า-หลังใหม่ในกรณีที่คัมภีร์ใบลานไม่มีปกหน้า-หลังเนื่องจากชำรุดฉีกขาดหรือหายไป

๖.อ่านวิเคราะห์หาชื่อเรื่องของคัมภีร์ใบลานเพื่อให้ชื่อเรื่องและชื่อแบบฉบับตามหลักวิชาการ

ครั้งที่ ๒ บันทึกข้อมูล ลงทะเบียนคัมภีร์ใบลาน

๑.ลงทะเบียนให้รหัสเลขที่ตามหลักวิชาการลงทะเบียนเอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ใบลานตามหมวดหมู่ในสายหนังสือตัวเขียนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับหมวดหมู่ในสายพระไตรปิฎก

๒.ให้ชื่อเรื่องและชื่อแบบฉบับตามหลักวิชาการ ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะคัมภีร์ที่เรียกว่า “ฉบับ” ขนาดคัมภีร์ ขนาดไม่ประทับ อักษร ภาษา บรรทัด เส้นอักษร เป็นต้น

๓.บันทึกข้อมูลรายละเอียดของคัมภีร์ใบลานในแบบกรอกเพื่อลงทะเบียนตามลำดับเลขที่ ตั้งแต่ เลขที่ ๑ วัดไก่อี้อยู่ (กต.๑) ไปจนถึงเลขที่สุดท้ายที่ลงทะเบียน

๔.บันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน ลงในแบบฟอร์มบันทึก ข้อมูลลงทะเบียนภาคสนาม(นำไปพิมพ์บัญชีภายหลัง) ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้สร้างคัมภีร์ ปีที่แต่ง ปีที่สร้าง ชื่อผู้ จาร และปีที่จารแล้วเสร็จ เป็นต้น หรือข้อความที่ผู้สร้างมีความปรารถนาในการสร้างคัมภีร์

ครั้งที่ ๓ เขียนเลขทะเบียน ประทับตรา เขียนป้ายหน้ามัดคัมภีร์ใบลาน

๑.เขียนเลขทะเบียนประจำคัมภีร์ใบลานแต่ละผูกที่ปกหน้าด้านหลัง บริเวณที่ว่างทางซ้ายของ ใบลาน และประทับตราวัดเพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเอกสารโบราณและความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นตรวจสอบ

๒.นำคัมภีร์ใบลานที่เข้าชุดและเขียนเลขทะเบียน ประทับตราแล้ว เข้ามัดโดยใช้ไม้ประกบข้าง ประทับทั้งสองข้างของชุดคัมภีร์ในมัตนั้นๆ มัดด้วยเชือกหัวและท้ายของมัดคัมภีร์

๓.เขียนป้ายหน้ามัดคัมภีร์ใบลาน เพื่อบอกสาระสังเขป ที่อยู่ในมัตนั้นๆ ได้แก่ บอกเลขที่ ชื่อ เรื่องและชื่อแบบฉบับ จำนวนผูก อักษร ภาษา และไม้ประกับ โดยใช้ปากกาเคมีชนิดติดนานเขียนสาระสังเขป ดังกล่าวบนใบลานเปล่า แล้วนำไปเสียบไว้กับมัดคัมภีร์ตามลำดับเลขที่ให้ตรงกับมัตนั้นๆ

ครั้งที่ ๔ ทำการห่อ/มัด จัดเก็บคัมภีร์ใบลาน และแนะนำการดูแลรักษาเบื้องต้น

๑.ทำการห่อคัมภีร์ใบลานที่ได้ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนวิธีการข้างต้นมาแล้ว โดยใช้ผ้าที่ได้ ตัดเย็บตามแบบที่กำหนดไว้ ห่อ/มัดคัมภีร์และเก็บขายผ้าให้เรียบร้อยดูสวยงาม

๒.ใช้เชือกร่มหรือเชือกถัก ตามความเหมาะสม มัดคัมภีร์ใบลานที่ห่อผ้าไว้แล้วและป้ายหน้ามัด ที่เขียนไว้แล้วเข้าด้วยกัน มัดเป็นเปลาะ จำนวนเปลาะนั้นขึ้นอยู่กับขนาดความยาวของใบลานหรือคตินความเชื่อ ซึ่งเป็นปริศนาธรรมในพระพุทธศาสนา เช่น ๓ เปลาะ ๔ เปลาะ หรือ ๕ เปลาะ มัดเปลาะละ ๓ รอบ

๓.นำคัมภีร์ใบลานที่มัดเรียบร้อยแล้วไปวางเรียงในตู้พระธรรมหรือชั้นเก็บเอกสารโบราณที่ เตรียมไว้ โดยเรียงตามลำดับมัด และตามลำดับเลขที่เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ และศึกษา ค้นคว้า

๔.เมื่อเรียงคัมภีร์ใบลานเข้าตู้หรือชั้นชั้นแล้ว ทำการดูแลรักษาและป้องกันแมลง มด ปลวก เบื้องต้น โดยอาจใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น นำเมล็ดพริกไทยใส่ถุงตาข่ายแล้วนำไปวางตามชั้นที่จัดเก็บคัมภีร์ เพื่อป้องกันแมลงเข้าใกล้และอาศัยอยู่ตามระหว่างมัดคัมภีร์ที่จัดเรียงซ้อนกันอยู่

งบประมาณในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การจัดหมวดหมู่ ลงทะเบียนคัมภีร์ใบลานวัดไก่อี้อยู่ กรมศิลปากร สนับสนุนการดำเนินงาน และจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

หมายเหตุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และวันเวลาในการเข้าปฏิบัติงานอาจมีการเปลี่ยนแปลง ได้ตามความเหมาะสม